

MUNKSJÖ PAPPERSBRUK

Pappersbruksområdet, Jönköping

Byggnadsinventering

2010-02-03

Munksjö Pappersbruk
Pappersbruksområdet, Jönköping

Datum: 2010-02-03

Beställare:
VD Jan Åström
Munksjö AB
Box 624
551 18 JÖNKÖPING

Niras Sweden AB
www.niras.se

Tel: 031-333 66 38
Fax: 031-348 11 19

Utförd av: Henrik Ogstedt
Hanna Domfors

Omslagsfoto: 1	Byggnad 33 från söder
2	Etikett papprulle
3	Byggnad 134 nordöstra hörnet
4	Byggnad 134 från söder

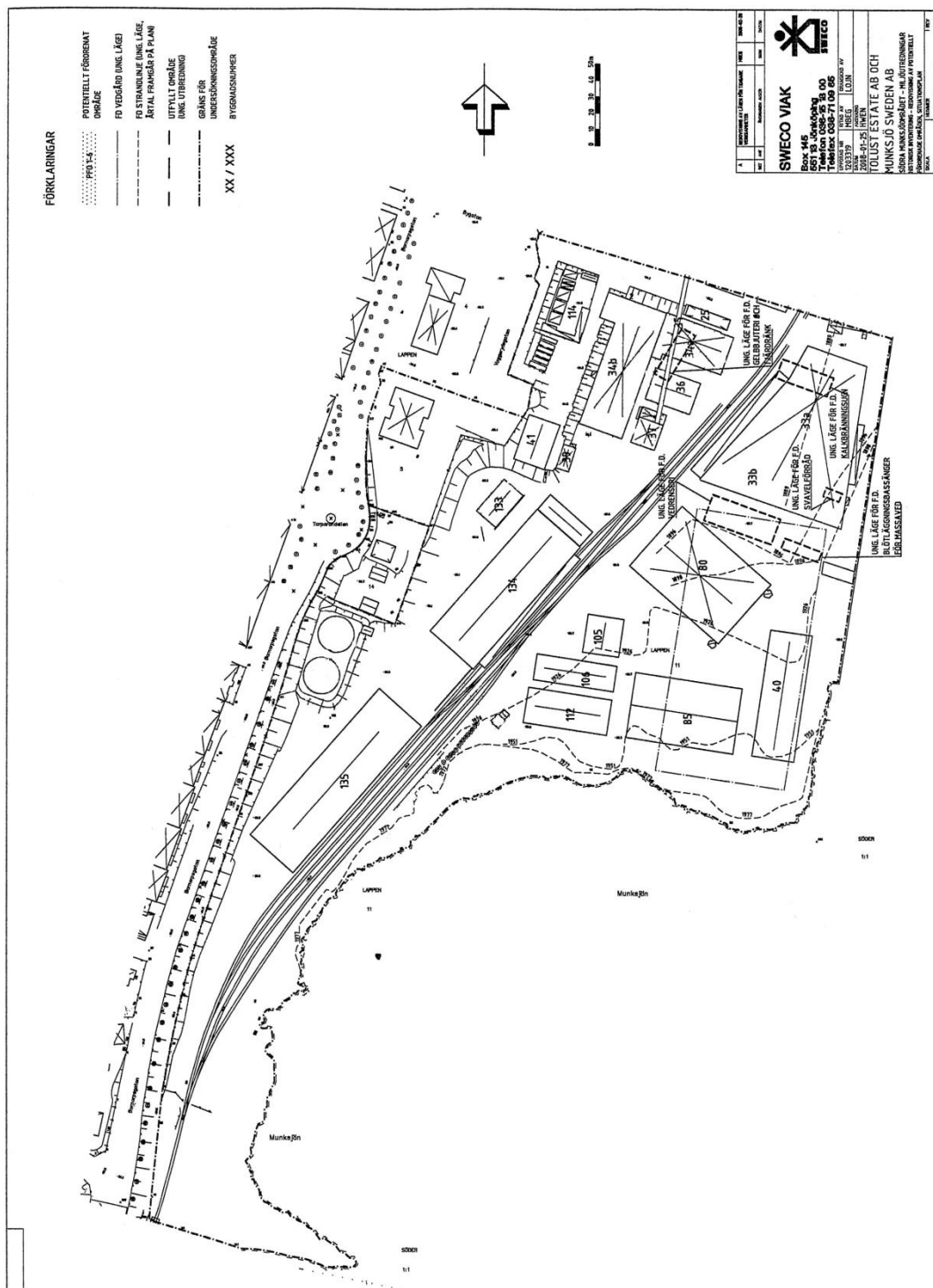
Samtliga fotografier och illustrationer är utförda av Niras, där annat ej anges.

Innehåll

1. BYGGNAD SINVENTERING FASTIGHETEN LAPPEN 5.....	5
1.1. Byggnad 25	6
1.2. Byggnad 33 A.....	7
1.3. Byggnad 33 A plåtskjul	9
1.4. Byggnad 33 B	10
1.5. Byggnad 34 A.....	12
1.6. Byggnad 34 B	14
1.7. Byggnad 35	16
1.8. Byggnad 36	17
1.9. Byggnad 37	18
1.10. Byggnad övrig Transportband	19
1.11. Byggnad 39	20
1.12. Byggnad 40	21
1.13. Byggnad 41	22
1.14. Byggnad 80	23
1.15. Byggnad 85	24
1.16. Byggnad 105	25
1.17. Byggnad 106	26
1.18. Byggnad 112	27
1.19. Byggnad 114	28
1.20. Byggnad 133	29
1.21. Byggnad 134	30
1.22. Byggnad 134 Plåtskjul.....	32
1.23. Byggnad 135	33
1.24. Byggnad övrig Cistern.....	34
1.25. Byggnad övrig Pumphus 1	35
1.26. Byggnad övrig Pumphus 2	36
1.27. Byggnad övrig Kran.....	37
2. BYGGNAD SINVENTERING FASTIGHETEN LAPPEN 8.....	38
2.1. Byggnad 15, 16 och 17	39
2.2. Byggnad A.....	41
2.3. Byggnad B	42
2.4. Byggnad C.....	43
2.5. Byggnad D.....	44

3. BYGGNADSINVENTERING FASTIGHETEN LAPPEN 9.....	45
3.1. Byggnad 62 Disponentvilla	46
3.2. Byggnad Gamla vaken	48
3.3. Byggnad 56 Museet.....	49
3.4. Byggnad 60 Kontorsbyggnad.....	50
4. BYGGNADSINVENTERING FASTIGHETEN LAPPEN 11.....	51
4.1. Byggnad 1	52
4.2. Byggnad 2	53
4.3. Byggnad 11A.....	54
4.4. Byggnad 11B	56
4.5. Byggnad 12A.....	57
4.6. Byggnad 12B.....	58
4.7. Byggnad 12C.....	59
4.8. Byggnad 12D.....	61
4.9. Byggnad 19	62
4.10. Byggnad 20	64
4.11. Byggnad 32	65
4.12. Byggnad 6	66
4.13. Byggnad 120 och 121	68
4.14. Byggnad 7	69
4.15. Byggnad 23	70
4.16. Byggnad 21	71
4.17. Byggnad 53 och 42	72
4.18. Byggnad 45	73
4.19. Byggnad 46	74
4.20. Byggnad 47	75
4.21. Byggnad 43	76
4.22. Byggnad 103	77
4.23. Byggnad 24A.....	78
4.24. Byggnad 24B.....	79
4.25. Byggnad 29	80
4.26. Byggnad 30	81
4.27. Byggnad 31	82
4.28. Byggnad 107A.....	83
4.29. Byggnad 107B.....	84
4.30. Byggnad 72	85

1. BYGGNADSINVENTERING FASTIGHETEN LAPPEN 5

Karta över fastigheten Lappen 5 med byggnadsbetäckningar utsatta. (karta SWECO)

1.1. BYGGNAD 25

Kort fakta

Byggår: Uppfört ca 1970/80-tal

Funktion vid uppförande: Komplementbyggnad

Funktion idag: Komplementbyggnad

Tak: Platt takkonstruktion täckt med papp.

Stomme: Prefabricerad paviljong.

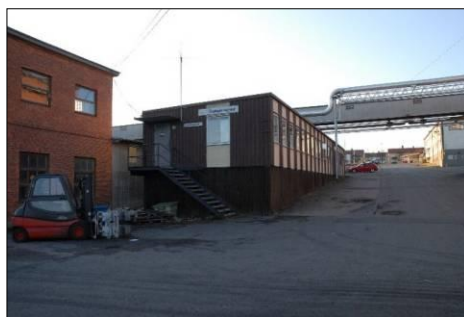
Fasad: Skivmaterial och lockpanel på gavlar.

Fönster: Fönsterband.

Dörrar: En gångdörr på vardera gavel.

Sockel: Brädklädd plintkonstruktion.

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning:

Transportkontor av mobila baracker.

Byggnadshistorik:

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriskt värde.

1.2. BYGGNAD 33 A

Kort fakta

Byggår: De tre byggnadsskeppen åt norr är äldst, uppförda 1918.

Det fjärde byggnadsskeppet är uppfört något senare, men innan 1930.

Funktion vid uppförande:

Magasin/Produktionsbyggnad

Funktion idag: Förvaringsbyggnad

Grund/sockel: Gjuten sockel

Stomme: Bärande tegelkonstruktion

Fasad: Tegelfasad i kryssförband med åsfogar. Byggnadens långsidor är inbyggda i andra byggnadskroppar. På de äldre byggnadskropparna löper en kappgesims utmed kortsidorna.

Fönster: Höga fönsteröppningar med stickbåge. Fönsterbågar av gjutjärn med 4x7 rutor vardera. Av dessa är ett parti om 2x2 rutor öppningsbara i bågens nedre parti och i det övre fönsterpartiet 1x2 rutor. På gavlarna sitter fönstren på vardera sidan av portarna samt centrerat i gavelrösten.

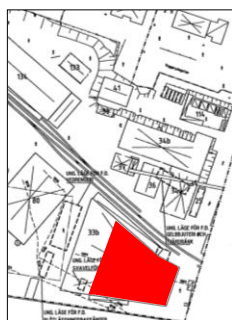
Dörrar: En stor port per byggnadsskepp. På den västra sidan finns tre vikportar av nyare snitt samt en port i från byggnadstiden originalutförande med profilerat ramverk och fyllnad av snedställd pärlspont och smidda gångjärn och handtag. Även på östra sidan finns en port per byggnadsskepp. På denna sida är dessa senare tillkomna skjutportar.

Tak: Sadeltak täckt med papp och med underbrädning av stående spontad panel.

Övriga detaljer: Dekorativt murade gavelrösten. Centrumskeppets röste är exempelvis markerat med en rundel. Skärmtak i stål på västra sidan och skärmtak i trä på den östra.

Byggnadsbeskrivning: Byggnaden har en lätt konisk plan och är sammansatt av fyra parallellt stående byggnadskroppar med sadeltak. Byggnadsvolymer har en gemensam gavelfasad med uppstickande gavelrösten. Invändigt är byggnadsvolymen indelad med tegelväggar, men vart enskilt byggnadsskepp utgör en enda stor rumsvolym. Takkonstruktionen består av fackverkstakstolar i trä. Golvet är gjutet och har spårdragningar för 750 mm smal järnväg som tidigare användes för frakt inom området. I anslutning till och med dörrar till det södra skeppet byggdes 1943 en hiss. Byggnadskroppen för hissen är lokaliserat till mellanrummet mellan 33A och B.

Utmed byggnadens västra fasad finns ett stort skärmtak som löper utmed byggnadens fulla längd. Skärmtaket bärs upp av böjda stålbalkar med fäste i mark och stag i fasad. Taktäckningen på skärmtaket är av eternitplattor i sinusprofil. Avvattningen från skärmtak och rännalar görs via

vattkuper i anslutning till tegelfasad. På den östra sidan finns ett enklare skärmtak i trä med snedsträvor mot fasad.

Byggnadshistorik:

De nordligaste tre skeppen är de äldsta byggnaderna och har idag igenmurade fönsteröppningar i det som tidigare var ytterfasader. Det mittersta av dessa skepp har även en inmurad rundel i gavelröset som tidigare burit brukets gjutna emblem. Befintliga fönster är till största del ursprungliga gjutjärnsfönster. Alla portarna portar utom en är utbytta.

Byggnaden är sannolikt uppförd som magasin men har även hyst produktion av säckar.

Kulturhistorisk värdering: *Byggnad med högsta kulturhistoriska värde*

Byggnaden är viktig för både upplevelsen och förståelsen av området. Byggnaden är den äldsta bevarade byggnaden på det södra området och kan ses som ett gott exempel på det tidiga 1900-talets industriarkitektur. Byggnaden ligger med direkt koppling till järnvägen och Munksjökajen, områdets infrastruktur noder. Tillsammans med byggnad 33B är detta byggnader som i grunden är relativt oförändrade. Byggnadskropparna har genomgått förändringar då verksamheten har krävt detta men detta har främst varit förändring av portar, skärmtak mm. Byggnadskropparna med tegelfasader och takkonstruktioner är välbevarade.

1.3. BYGGNAD 33 A PLÅTSKJUL

Kort fakta

Byggår: 1963

Funktion vid uppförande: Skjulbyggnad

Funktion idag: Förvaringsbyggnad

Grund/sockel: Gjuten sockel

Stomme: Bärande stål balkkonstruktion

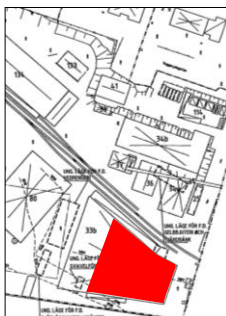
Fasad: Sinuskorrugerad galvad plåt.

Fönster:

Dörrar: Skjutportar av plåtklätt smide i norr och väster.

Tak: Sadeltak täckt med papp som lutar mot öst-västlig rännal.

Övriga detaljer: Inbyggd pissoar med ingång utifrån i anslutning till skjulets sydöstra hörn.

Byggnadsbeskrivning: Byggnaden har en lätt konisk plan och möter byggnad 33A:s norrfasad. Golvet är belagt med asfalt.

Byggnadshistorik:

Uppförd som magasin till byggnad 33A

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriskt värde. En komplementbyggnad uppförd till byggnad 33A som magasin. Tidstypisk i sitt enkla utförande. Pissoaren på den östra sidan visar på brukets i stort sett homogent manliga fabriksarbetarkår.

1.4. BYGGNAD 33 B

Kort fakta

Byggår: Det femte byggnadsskeppet är uppfört senare än de äldsta byggnaderna i 33 A, men innan 1930.

Funktion vid uppförande: Produktionsbyggnad

Funktion idag: Förvaringsbyggnad

Grund/Sockel: Gjuten

Stomme: Bärande tegelkonstruktion.

Fasad: Tegelfasad med kryssförband och åsfogar samt uppstickande gavelrösten. Formspråket ansluter till byggnad 33 A. Långsidorna är rytmeriserad av pilastrar som kragar ut en fjärde dels sten. Varje sektion i murverket omfattar två fönster. På den södra långsidan kragar takfoten ut i fyra språng. Det första språnget är ett skift högt, det andra språnget omfattar tre skift och de övrig två sprången är två skift höga vardera.

I gavelröstets översta tinne sitter pappersbrukets gjutna emblem.

Fönster: Höga fönsteröppningar med stickbåge. Fönsterbågar av gjutjärn med 4x6 rutor vardera. Av dessa är ett parti om 2x2 rutor öppningsbara i bågens nedre parti.

På den västra gaveln sitter fönster på vardera sidan av porten samt centrerat i gavelröstet. På den östra gaveln är fönstren utbytta till lägre treluftsbågar.

Den södra långsidan har ett nyare fönster som bytts ut i samband med att personalutrymme inrymdes i byggnadens sydvästra hörn. I denna fasad finns även tre igenmurade fönsteröppningar. Fönstren är försedda med fönsterbleck av galvad stålplåt i varierande utförande.

Dörrar: På den västra gaveln finns en dubbelpart och en gångdörr. Den östra gaveln har två portar var av en är av dubbeldörrens karaktär och den andra är en skjutdörr, även här finns en gångdörr.

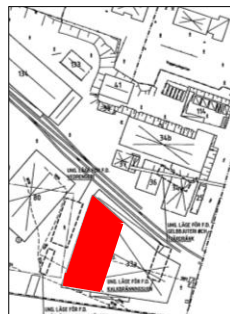
Tak: Sadeltak med papptäckning.

Övriga detaljer: Dekorativt murade gavelrösten. Skeppets rösten bär pappersbrukets gjutna emblem. Skärmtak i stål på västra sidan och skärmtak i trä på den östra

Byggnadsbeskrivning:

Byggnaden är en utvidgning av byggnaden 33 a och är uppförd i ett till den byggnaden anknytande plan och formspråk. Byggnaden uppfördes dock inte dikt ann till den andra byggnadskroppen utan mellan byggnaderna löpte en smal korridor. Denna passage byggdes något senare igen så att en helt sluten byggnadskropp uppstod. Passagens östra del är täckt med ett betongbjälklag. En hiss inrymdes i detta parti 1943 och en truckhall inrymdes i lokalen under 1960-talet.

Utmed byggnadens västra fasad finns ett stort skärmtak som löper utmed byggnad 33A och B fulla. Skärmtaket bärs upp av böjda stål balkar med fäste i mark och stag i fasad. Taktäckningen är av

eternitplattor i sinusprofil. Avvattningen från skärmtaket görs via vattkuper i anslutning till tegelfasad. På den östra sidan finns ett mindre skärmtak i trä med snedsträvor mot fasad. Avvattningen utmed byggnadens långsida utförs med fotränna och galvade stuprör med vattkuper.

Byggnadshistorik: Troligen uppförd som magasin men har även inhyst produktion och personalutrymmen.

Kulturhistorisk värdering: *Byggnad med högsta kulturhistoriska värde*

Byggnaden är viktig för både upplevelsen och förståelsen av området. Byggnaden ligger med direkt koppling till järnvägen och Munksjökajen, områdets infrastruktur noder. Tillsammans med byggnad 33A är detta byggnader som i grunden är relativt oförändrade. Byggnadskropparna har genomgått förändringar då verksamheten har krävt detta men detta har främst varit förändring av portar, skärmtak mm. Byggnadskropparna med tegelfasader och takkonstruktioner är välbevarade.

1.5. BYGGNAD 34 A

Kort fakta

Byggår: De äldsta delarna från 1930, Högdelen från sent 1950-tal

Funktion vid uppförande: Produktionsbyggnad, Takpappsfabrik med tjärdränk.

Funktion idag: förvaringsbyggnad endast vissa delar använd.

Grund/Sockel: Gjuten

Stomme: Bitvis tegelstomme/bitvis annan konstruktion.

Fasad: Tegel i kryss förband med åsfog på den äldre delen.

Fönster: Den äldre delen har fönsteröppningar med stickbågeformade överstycken och gjutjärnsbågar indelade i 4x5 rutor och med 2X2 rutor öppningsbara. Båda takfallen har takfönster.

Den östra byggnadskroppen har stora rektangulära fönsteröppningar med tre horisontalt liggande och överhängda fönsterlufter med tre rutor vardera. Övervåningen har mindre fönsteröppningar med enklare fönsterbågar, två ospröjsade horisontalt liggande bågar i vardera.

Dörrar: Två stora portar finns på byggnadens östra kortsida. En gångdörr finns i byggnadens sydvästra hörn i en liten tillbyggnad i två plan.

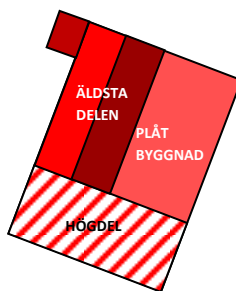
Tak: Takfallet på högdelen har papptäckning och är i det närmaste flackt, med brytpunkter för avvattnings som löper i öst-västlig riktning. Den äldre byggnadskroppen har ett sadeltak med papptäckning och takfönster.

Övriga detaljer: Avvattnings utförd i galvad plåt och fönsterbleck och andra plåtdetaljer stålplåt. Plåttäckningar tak på högdelen utförda i koppar.

Byggnadsbeskrivning: Byggnadskroppen har en rektangulär plan, men är sammansatt av ett flertal olika byggnadskroppar.

Längst i öster står en byggnad i två våningar med slät tegelfasad och ett flackt tak med utskjutande betongkrön, avtäckta med kopparplåt. Väster om denna ligger en lägre byggnadskropp vars södra del är en äldre byggnadskropp, även den i tegel. Den äldre byggnadskroppen har pilastrar och utkragande takfot. De nyare tegelpartierna är uppmurade utan betonande formspråk. Den norra delen av byggnaden är byggnad 35 (se nedan).

Byggnadshistorik: Delar av denna byggnadskropp tillhör de äldsta produktionsbyggnaderna på denna del av bruksområdet. Sannolikt härrör delar av byggnaden från 1930 då ny underhållsfri takpapp

började tillverkas och en ny takpappsfabrik byggdes på området. Den östra högdelen i tegel är förmodligen tillbyggda på det sena 50-talet i samband med 34 B:s utbyggnad.

Kulturhistorisk värdering: *Byggnad med stort kulturhistoriskt värde*

En för området viktig byggnad som är ut- och ombyggd vid ett flertal tillfällen. Byggnaden är viktig för både upplevelsen och förståelsen av området. Byggnaden är byggd som takpappsfabrik och tjärdränk och byggnadskropparna har genomgått avsevärda förändringar och tillbyggnationer då verksamheten har krävt detta. De äldsta delarna av byggnaden från 1930 har fått tillägg i sin tids arkitektur men med anslutning i material och utförande. Tillsammans med byggnad 34B är detta ett byggnadskomplex som tål stora förändringar även i framtiden.

1.6. BYGGNAD 34 B

Kort fakta

Byggår: De äldsta delarna från 1930, högdelen i söder är uppförd efter 1938, sannolikt 1940-tal. Ombyggnad även 1957.

Funktion vid uppförande: Produktionsbyggnad

Funktion idag: Förvaringsbyggnad

Grund/Sockel: Gjuten

Stomme: Till största delen en betongkonstruktion med fasadtegel.

Fasad: Tegelfasad i kryssförband med åsfog. Delarna med mer strikt funktionalistisk karaktär har släta murytor med raka avslut, medan de äldre delarna har mer artikulerade fasader med uppstickande gavelrösten på byggnadens nordvästra del samt utkragande takfot på den östra långsida.

Fönster: På den södra sidan finns rektangulära fönster med två horisontella fönsterluster med tre rutor i vardera. I bottenplan finns fönster med betongglas med 8x7 kasetter. Den västra fasadens fönster är utformad likt den södra fasaden, undantaget den nordvästra delen. Där finns äldre fönster med segmentbågsformade överstycken och gjutjärnsbågar med 4x5 rutor.

I norr finns en byggnadskropp vars fönster består av rektangulära öppningar med betongglas (8x5 kasetter) och en öppningsbar fönsterluster i mitten (storlek som 4x3 kasetter). På bottenvåningen finns gjutjärnsbågar om 3x4 rutor. Den östra fasaden har äldre fönster med segmentformade överstycken och gjutjärnsbågar 4x5 rutor.

Dörrar: Den södra fasaden har tre portar i markplan samt en på våning två. Samtliga portar är av olika åldrar och utförande. Den västra fasaden har fem stora portar av varierat utförande och ålder. Fyra av dessa ligger på andra våningen och har körbroar. På den norra sidan finns en port med två inåtgående dörrblad. Den östra sidan har två portar i den nordligaste delen av fasaden.

Tak: Den höga byggnadskroppen i söder har ett pulpettak. Norr om denna ett flackt sadeltak. Taket i den nordvästra delen av byggnaden har en nitad fackverkskonstruktion. Utvändigt är endast det ena takfallet (av det gamla sadeltaket) kvar vilket ger intryck av ett pulpettak. Det nya norra takfallet är betydligt flackare och lutar svagt mot en rännal belägen mellan de två nordligast belägna byggnadskropparna. Samtliga tak har täckning av papp.

Övriga detaljer: De flesta plåtdetaljer är av galvad stålplåt, vissa delar är fabriksmålad.

Byggnadsbeskrivning: Byggnaden har en i stort sett rektangulär plan med en liten utskjutande byggnadskropp i nordväst. Byggnaden består av en ursprunglig, centralt belägen, byggnadskropp som vidgats och byggts till i flera

etapper, 1930- 40- och 50-tall. Byggnaden ligger inskuren i sluttningen och har körbroar på den norra och västra sidan. I öster ansluter byggnaden till byggnadskropp 34 A.

Byggnadshistorik:

De äldsta delarna av byggnadskomplexet är uppförda 1930.

Skorstenen som var placerad söder om byggnad 34A rivs förmodligen under 50-talet. Den högre byggnadskroppen i söder tillkom efter 1938 och har tydlig 1940-tals karaktär.

Under sent 1950-tal breddas byggnadens mittparti åt väster och förlängs även åt söder. Vid detta tillfälle höjs den kvarvarande östra väggen med flera tegelvarv och den utvidgade byggnadsvolymen får ett flackt sadeltak som bärs upp av grova betongbalkar. I norr rivs den ursprungliga byggnadens ena långsida och takfallet förändras för att passa till en ny, bredare byggnadskropp. Även här muras de äldre tegelpartierna på för att överensstämja med de nya volymerna.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med stort kulturhistoriskt värde

En för området viktig byggnad som är ut- och ombyggd vid ett flertal tillfällen. Byggnaden är viktig för både upplevelsen och förståelsen av området. Byggnaden är byggd som takpappsfabrik och tjärdränk och byggnadskropparna har genomgått avsevärda förändringar och tillbyggnationer då verksamheten har krävt detta. De äldsta delarna av byggnaden från 1930 har förändrats och fått tillägg i sin tids arkitektur men med anslutning i material och utförande. Tillsammans med byggnad 34A är detta ett byggnadskomplex som tål stora förändringar även i framtiden.

1.7. BYGGNAD 35

Kort fakta

Byggår: 1957

Funktion vid uppförande: Förvaringsbyggnad

Funktion idag: Förvaringsbyggnad

Grund/Sockel: Gjuten

Stomme: Stålbalkar

Fasad: Plåtfasad av sinuskorrugerad galvad plåt. Ett antal, nära takfoten placerade, plåtpartier är utbytta mot plast med samma profil.

Fönster: Sex st. enkla takfönster i övergången mellan plåtdelen och den äldre tegelkroppen.

Dörrar: Byggnaden är omsluten av 34A och B och har inga egna portar eller dörrar.

Tak: Plåtbyggnaden har ett typ pulpettak, med enkla takfönster.

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Byggnaden har en rektangulär plan och är integrerad i en stor byggnadskropp.

Byggnadshistorik: Byggnaden är uppförd 1957 i samband med utbyggnad av byggnad 34B.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriskt värde.

1.8. BYGGNAD 36

Kort fakta

Byggår: 1962

Funktion vid uppförande: Förvaringsbyggnad

Funktion idag: Förvaringsbyggnad

Grund/Sockel: Gjuten sula. Invändigt ligger asfalt.

Stomme: I-balkar

Fasad: Galvaniserad sinuskorrugerad plåt.

Fönster: Inga fönster på byggnaden.

Dörrar: Skjutport.

Tak: Sadeltak (rött) täckt med korrugerad plåt

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Mycket enkel byggnad med rektangulär plan.

Byggnadshistorik: Byggnaden är sannolikt uppfört under tidigt 1960-tal likt många av de övriga plåtskjulen på området.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriskt värde.

1.9. BYGGNAD 37

Kort fakta

Byggår: 1948

Funktion vid uppförande: Komplementbyggnad, avfallspanna och ställverk

Funktion idag: Delvis Överloppsbyggnad

Grund/Sockel: Gjuten sockel som kragar ut ca 200 mm.

Stomme: Bärande betongkonstruktion.

Fasad: Tegel fasad i kryssförband och med åsfog. Murat med fasadpartier indragna i två språng samt takfot som kragar ut i två språng om vardera en ¼ sten.

Fönster: Bottenvåningens fönster är höga och smala med gjutjärnsbågar 3x7rutor vardera (Nu täckta med plåt). Den översta fönsterraden har mindre och rektangulära fönster med armerat glas och fönsterposter av betong. I sockeln till ställverket finns källarfönster.

Dörrar: Centralt på den södra fasaden finns en stor port in till panncentralen. På ställverket finns en gångdörr på den östra sidan. Mot norr finns fyra st. plåtdörrar.

Tak: Flackt sadeltak med en centralt belägen ljuslanternin.

Övriga detaljer: Plåttäckningar är gjorda med kopparplåt.

Byggnadsbeskrivning: Byggnaden för avfallspannan har en kvadratisk plan och ansluter på den norra sidan till en lägre, rektangulär byggnadskropp där ett ställverk finns. Invändigt utgörs byggnaden av ett stort öppet rum med pannan centralt belägen. Golv och bröstning har beläggning av klinkers. Väggarna är putsade. Ställverket är fortfarande i bruk. Till panncentralen löper en transportbana för avfallstransport till pannan.

Byggnadshistorik: Uppförd år 1948 på ritningar från AB Armerad betong i Malmö.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med stort kulturhistoriskt värde. Byggnad 37 är en av områdets mer monumentala byggnader med sina i murverket framträdande och uppåtsträvande pilastrar. Byggnaden är uppförd som en komplementbyggnad till produktionen för att ta till vara restprodukter och en del av de byggnader som följer storproduktionen på mitten av 1900-talet.

1.10. BYGGNAD ÖVRIG TRANSPORTBAND

Kort fakta

Byggår: I samband med avfallspannans uppförande 1948

Funktion vid uppförande: Transportband från fabrik till avfallspanna.

Funktion idag: Överloppsbyggnad

Grund/Sockel: Betongplintar

Stomme: Bärande stålkonstruktion.

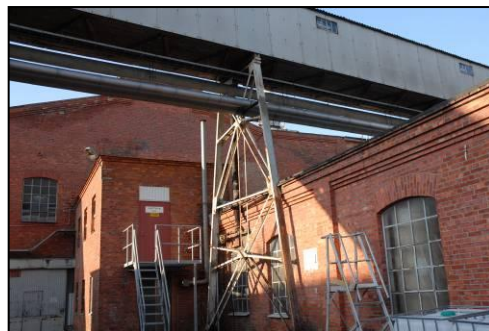
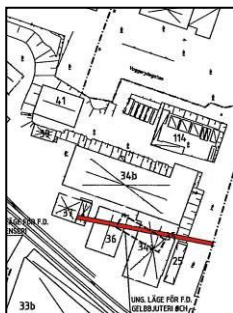
Fasad: Eternit

Fönster: Mindre fönster med åtta rutor symetriskt placerade i fasadens överkant.

Dörrar:

Tak: Flackt sadeltak med täckning av eternit

Övriga detaljer:

Byggnadshistorik: Troligen uppförd samtidigt med avfallspannan och det nu rivna vedrenseriet vilket även det hade transportband till avfallspannan.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med stort kulturhistoriskt värde. Komplementbyggnad kopplat till avfallspannan. En av de mer karaktärsgivande byggnaderna på området. Viktig för förståelsen av avfallspannans placering.

1.11. BYGGNAD 39

Kort fakta

Byggår: Sent 1930-tal

Funktion vid uppförande: Komplementbyggnad, sannolikt verkstad

Funktion idag:

Grund/Sockel: Gjuten

Stomme: Tegel

Fasad: Tegel murad i kryssförband och åsfog.

Fönster: Sannolikt har flera fönster murats igen. Nu finns enbart ett överljus över en äldre gångdörr.

Dörrar: En sekundärt tillkommen skjutport finns centralt på den östra fasaden. Vid det norra hörnet finns en äldre, smal, dubbeldörr med stickbågeformat krön.

Tak: Pultettak

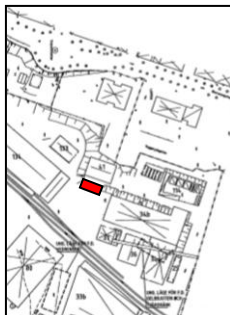
Övriga detaljer: Ett flertal sekundärt inmurade ventilationsgaller finns i den östra fasaden.

Byggnadsbeskrivning: Mindre byggnad inskuren i sluttningen.

Byggnadshistorik:

Sannolikt uppförd under 1930-talet och därefter förändrad vid byggnation av skyddsrum 1939 samt vid ändrad användning.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriska värde. En av de mer förändrade tegelbyggnaderna på det södra området.

1.12. BYGGNAD 40

Kort fakta

Byggår: 1970-tal

Funktion vid uppförande: Förvaringsbyggnad

Funktion idag: Förvaringsbyggnad

Grund/Sockel: Gjuten

Stomme: Stålkonstruktion.

Fasad: Plåtfasad

Fönster: Inga fönster

Dörrar: På den västra fasaden finns en stor vikport, samt två stora dubbeldörrar i plåt. Den södra kortsidan har en vikport och en gångdörr och den norra har en vikport. Utmed den östra långsidan finns två plåtportar likt de på den västra fasaden.

Tak: Flackt sadeltak med fackverkstakstol, täckt med trapets korrugerad plåt.

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Byggnaden har en rektangulär plan, men är invändigt avdelat i sektioner.

Byggnadshistorik:

Plåtlager troligen uppförd under 1970-talet.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriskt värde.

1.13. BYGGNAD 41

Kort fakta

Byggår: 1960-tal

Funktion vid uppförande: Förvaringsbyggnad

Funktion idag: Förvaringsbyggnad

Grund/Sockel: Gjuten sula och mot väster finns ett högre markstöd gjutet (ca 1500 mm). Invändigt ligger asfalt.

Stomme: Stålbalkar

Fasad: Galvaniserad sinuskorrugerad plåt.

Fönster: Inga fönster på byggnaden.

Dörrar: Skjutport på den norra sidan.

Tak: Sadeltak täckt med korrugerad plåt.

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Mycket enkel byggnad med rektangulär plan och lätt inskuren i den sluttande marken.

Byggnadshistorik: Uppförd i mitten av 60-talet och i princip identisk med byggnad 36.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriskt värde.

1.14. BYGGNAD 80

Kort fakta

Byggår: 1974

Funktion vid uppförande: Produktionsbyggnad

Funktion idag: Produktionsbyggnad

Grund/Sockel: Prefab betongelement typ siporex.
(Gjutet golv)

Stomme: Betongelement

Fasad: Beklädnad av trapetskorrugerad plåt.

Fönster: Fönsterband med tvåglasisolerfönster i gruppering fem och fem med ett öppningsbart fönster per parti på den östra västra och södra sidan.

Dörrar: På den södra och östra sidan finns vindfång med vikport samt en gångdörr bredvid. Den västra fasaden har en vanlig entré samt en vikport vid det nordvästra hörnet.

Tak: Byggnadens takkonstruktion är täckt med papp och består av två flacka sadeltak med sex stycken takfönster i vardera fallet.

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Byggnaden har en rektangulär plan.

Byggnadshistorik:

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriskt värde. Den enda senare tillkomna produktionsbyggnaden på det södra området. En tidstypisk industribyggnad i betong och stålplåt från 1970-talet.

1.15. BYGGNAD 85

Kort fakta

Byggår: 1988

Funktion vid uppförande: Förvaringsbyggnad

Funktion idag: Förvaringsbyggnad

Grund/Sockel: Grund av prefabricerade betong element.

Stomme: Bågformad byggnad med galvaniserad fackverkskonstruktion, stabiliserad med diagonalstag av vajer.

Fasad: Plastduk.

Fönster: Inga fönster finns, däremot 10 st. ventilationshuvor på den västra gaveln.

Dörrar: Två stycken överbyggda entréer finns på den norra långsidan. I anslutning till dessa finns även mindre gångdörrar. På den södra långsidan finns endast gångdörrar. På den östra gaveln finns fyra trycksättningsaggregat.

Tak: Bågtak

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Enkel lager byggnad med rektangulär byggnadsplan

Byggnadshistorik:

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriskt värde.

1.16. BYGGNAD 105

Kort fakta

Byggår: 1947.

Funktion vid uppförande:

Förvaringsbyggnad/verkstad

Funktion idag: Förvaringsbyggnad

Grund/Sockel: Gjuten

Stomme: Trä

Fasad: Träpanel med avfasad locklist, tjärad fasad med gröna foder och fönsterbågar.

Fönster: På den västra kortsidan finns två fönster ett tvålufts fönster samt ett trelufts fönster båda med sex rutor i vardera luften.

Ett fönster finns även på den södra långsidan.

Dörrar: På den västra gaveln finns en gångjärnshängd dubbelport samt en gångdörr av 1950-talskaraktär med karosseripanel. Den norra långsidan har en hög dubbelport, likaså den östra gaveln.

Tak: Sadeltak med papptäckning.

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Byggnaden har en rektangulär plan som invändigt är avdelad i två separata utrymmen. Den västra delen är inredd till verkstad.

Byggnadshistorik:

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriska värde. Ett av tre magasin uppförda 1947-48 i samband med en större utveckling av det södra bruksområdet. En enkel träbyggnad med placering i anslutning till järnvägen.

1.17. BYGGNAD 106

Kort fakta

Byggår: 1947.

Funktion vid uppförande: Förvaringsbyggnad

Funktion idag: Förvaringsbyggnad

Grund/Sockel: Gjutna plintar

Stomme: Enkel trä konstruktion.

Fasad: Träpanel, lockpanel utmed långsidorna och glespanel på gavlarna. Fasaden har tidigare varit tjärad med gröna foder och fönsterbågar.

Fönster: Byggnaden har bara ett fönster, beläget på den östra gaveln över porten. Fönstret består av två fönsterlufter med sex rutor vardera.

Dörrar: På den västra gaveln finns en rullport i trä. På den östra sidan finns en nyare port i plåt.

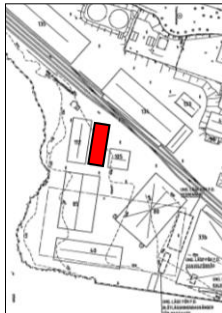
Tak: Fackverkstakstol i trä. Delar av byggnaden har brädklädda takstolar likt byggnad 112. Halva takfallet är täckt med papp andra halvan med shingel.

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Byggnaden har en rektangulär plan.

Byggnadshistorik: Byggnaden uppfördes 1947, men förlängdes med ett par takstolar åt väster 1966.

Kultuhistorisk värdering: Byggnad med visst kultuhistoriska värde. Ett av tre magasin uppförda 1947-48 i samband med en större utveckling av det södra bruksområdet. En enkel träbyggnad med placering i anslutning till järnvägen.

1.18. BYGGNAD 112

Kort fakta

Byggår: 1947

Funktion vid uppförande: Förvaringsbyggnad

Funktion idag: Förvaringsbyggnad

Grund/Sockel: Gjutna plintar

Stomme: Enkel trä konstruktion

Fasad: Glespanel

Fönster: I gavlarna finns två stora fönsterluster med sex rutor vardera.

Dörrar: På den västra gaveln finns en äldre dubbeldörr. På den östra gaveln finns en nyare skjutdörr i plåt.

Tak: Sadeltak med papptäckning. Materiallagret har tak av eternit med stor sinusprofil.

Övriga detaljer: Vidbyggt materiallager på södra sidan.

Byggnadsbeskrivning: Byggnaden har en rektangulär plan och stommen består av i mark förankrade och brädklädda takstolar.

Byggnadshistorik: Byggnaden uppfördes 1947 och byggdes till 1956. Sannolikt var det bland annat då som materiallagret på den södra långsidan tillkom.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriska värde. Ett av tre magasin uppförda 1947-48 i samband med en större utveckling av det södra bruksområdet. En enkel träbyggnad med placering i anslutning till järnvägen.

1.19. BYGGNAD 114

Kort fakta

Byggår: Senare halvan av 1900-talet

Funktion vid uppförande: Förvaringsbyggnad

Funktion idag: Materialgård

Grund/Sockel:

Stomme: Stålbalk

Fasad: Plåt

Fönster:

Dörrar:

Tak: Plåt

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Materialgård uppförd och utbyggd under 1900-talets andra hälft.

Byggnadshistorik:

Kultuhistorisk värdering: Byggnad med visst kultuhistoriska värde.

1.20. BYGGNAD 133

Kort fakta

Byggår: Troligen 1930-tal

Funktion vid uppförande:

Komplementbyggnad, sannolikt verkstad.

Funktion idag: Överloppsbyggnad

Grund/Sockel: Gjuten sockel

Stomme: Träkonstruktion

Fasad: Liggande spontad dubbelfalspanel

Fönster: Högt belägna horisontellt liggande enlufts-fönster om 12 rutor vardera.

Dörrar: I vardera gaveln finns en dubbelport med snedställd panel.

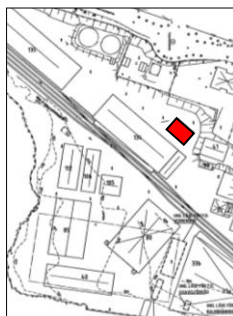
Tak: Pappklätt sadeltak

Övriga detaljer: Utmed byggnadens sydöstra långsida har en fullhög skyddsmur byggts som sprängskydd och för att undvika att fordon skadar byggnaden.

Byggnadsbeskrivning: Byggnaden har en rektangulär plan.

Byggnadshistorik: Byggnaden uppfördes som trädgårdsskjul på den södra delen av det som idag kallas Munkplan. Byggnaden flyttades till en placering intill järnvägen söder om byggnad 34A. Placeringen var ungefär mitt emellan byggnad 37 och 134. Byggnaden flyttades till nuvarande placering under det sena 1940-talet.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med stort kulturhistoriska värde. En byggnad som har fungerat i olika verksamheter och som haft olika placeringar. Kan mycket väl flyttas ännu en gång och få en ny användning.

1.21. BYGGNAD 134

Kort fakta

Byggår: 1948

Funktion vid uppförande: Produktions- och förvaringsbyggnad

Funktion idag: Förvaringsbyggnad

Grund/Sockel: Gjuten

Stomme: Betongkonstruktion med pelardäckkonstruktion.

Fasad: Tegel med kryssförband och åsfog.

Fönster: Byggnaden har tre olika fönstertyper. I bottenvåningen finns det rektangulära fönsteröppningar i den nordöstra fasaden, med betongglas 9x6 rutor vardera. Runt om byggnaden finns horisontellt liggande fönsterluster med armerat glas. Över dessa fönster finns större fönsteröppningar med 3x5 rutor vardera.

Dörrar: På den sydvästra kortsidan finns tre stycken portar var av två vikportar och en varuhiss med dubbeldörr. Varuhissen har en omfattning i betong som tidigare varit dekorativt behuggen.

På den nordvästra långsidan finns tre öppningar med vikport av plastduk.

På den nordöstra kortsidan finns två gågdörrar av 1950-tals karaktär samt motsvarande varuhiss som på den andra kortsidan. Här är dock hissdörrarna och övrigt i originalutförande exempelvis små runda fönster med armerat glas samt behuggningen i omfattningen ej vittrad.

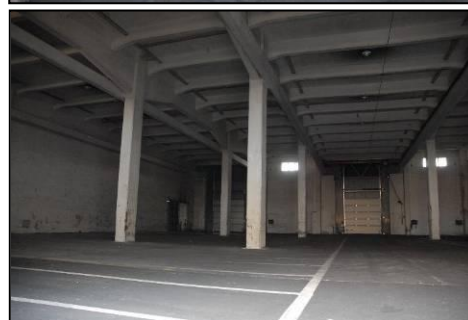
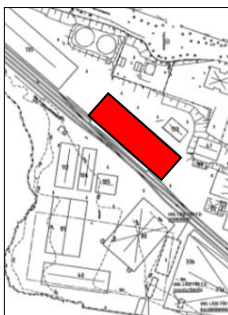
Den sydöstra långsidan har fem högtbelägna dubbelporlar som i dagsläget har vikportar av plastduk. Äldre skjutdörrar finns kvar vid sidorna, dvs. i öppet läge. Över dubbelporlarna sitter överhängda portar. Utöver de fem moderniserade portarna finns fyra stycken äldre enkelporlar där de tidigare muröppningarna är igenmurade.

Tak: Flackt sadeltak

Övriga detaljer: Plåttillbyggnad åt nordöst. Munksjö pappersbruks stora neonskylt på den södra fasaden. En motsvarande fanns tidigare på sulfidfabrikens höga torn.

Byggnadsbeskrivning:

Byggnaden är uppförd som magasin och påsfabrik på ritningar från Kaj Evers, AB Armerad Betong i Malmö. Första våningen byggdes för magasinering och leverans av färdiga produkter, med utlastning till järnväg och biltransport på östra långsidan. Ut- och inlastning gjordes med travers som löpte på traversbanor som löpte ut över

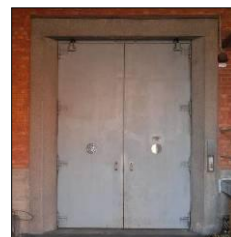
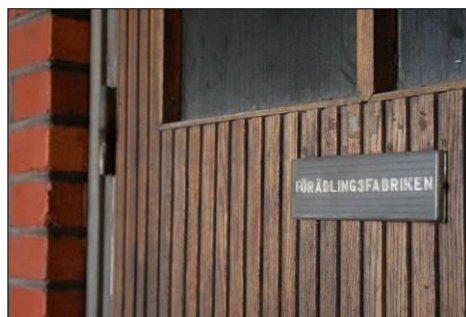
lastbryggan. Övre våningen byggdes som påsfabrik.

Byggnadshistorik:

Uppförd 1948. 1961 uppfördes ett skärmtak i söder.

Sannolikt uppfördes plåtskjulet i norr samtidigt.

Kulturhistorisk värdering: *Byggnad med högsta kulturhistoriska värde.* En portalbyggnad för området och även delvis för Jönköping. När man åker mot Jönköping från E4 är detta genom denna byggnad och även dess stora neonskylt som man möter området. För både upplevelsen och förståelsen av området är byggnad 134 viktig. Den visar väl pappersbrukets utveckling och expansion under mitten av 1900-talet. Bygganden är utformad för att ansluta med den äldre fabriksbebyggelsen men ändå med ett för tiden modernt formspråk. Relativt få ändringar har gjorts på byggnaden exteriört förutom ändring av vissa portar och dörrar.

1.22. BYGGNAD 134 PLÅTSKJUL

Kort fakta

Byggår: 1960-tal

Funktion vid uppförande: Skjulbyggnad

Funktion idag: Förvaringsbyggnad

Grund/Sockel: Gjuten

Stomme: Stålbalkskonstruktion

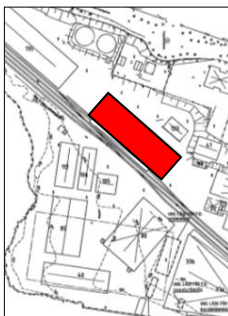
Fasad: Sinuskorrugerad stålplåt.

Fönster:

Dörrar: Skjutportar på den nordöstra sidan samt den nordvästra.

Tak: Flackt pulpettak

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning:

Byggnadshistorik:

År 1961 uppfördes ett skärmtak i söder. Sannolikt uppfördes plåtskjulet i norr samtidigt.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriskt värde

1.23. BYGGNAD 135

Kort fakta

Byggår: 1967 + 1977

Funktion vid uppförande: Förvaringsbyggnad

Funktion idag: Förvaringsbyggnad

Grund/Sockel: Gjutna betongplintar. Golv med asfaltbeläggning

Stomme: Vertikala H-balkar 180x180 mm och horisontella U-balkar

Fasad: Trapetskorrugerad plåt

Fönster: Byggnaden saknar fönster

Dörrar: På vardera kortsidan finns två skjutportar och en lastbrygga. Utmed den Nordvästra långsidan finns sex st. skjutportar. Den sydöstra långsidan har bara en port av takskjutportstyp.

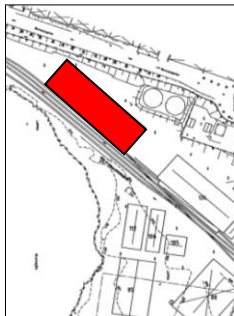
Tak: Flackt sadeltak med trapetskorrugerad plåt.

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Byggnaden är en enkel oisolerad lagerbyggnad med rektangulär plan och plåtfasad. En centralt placerad pelarrad med 19 st. H-balkar (240x240 mm) avlastar takkonstruktionen.

Byggnadshistorik: Byggt 1967 och återuppförd 1977 efter brand.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriskt värde.

1.24. BYGGNAD ÖVRIG CISTERN

Kort fakta

Byggår: 1959

Funktion vid uppförande: Komplementbyggnad,
Bränsleförvaring

Funktion idag: Förvaring av eldningsolja.

Grund/Sockel: Gjutna betongfundament

Stomme: Stålcistern

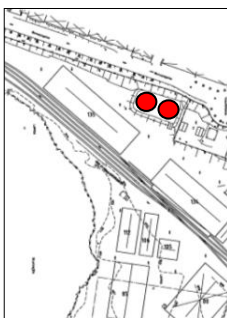
Fasad: Isolerad och klädd med aluminiumplåt med smal sinusprofil.

Fönster: Inga fönster

Dörrar: Ingen dörr.

Tak: -

Övriga detaljer: Rymmer 5000 kubik vardera. Mellan cisternerna löper en brygga.

Byggnadsbeskrivning: Två isolerade cisterner för bränsleförvaring omgärdade av en översvämningsvall.

Byggnadshistorik: Uppförda 1959 för pumpning från den närbelägna järnvägen. Cisternerna har senare kompletterats med anordningar för pumpning från tankbil.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriskt värde.

1.25. BYGGNAD ÖVRIG PUMPHUS 1

Kort fakta

Byggår: 1960-tal

Funktion vid uppförande: Komplementbyggnad, Pumphus

Funktion idag: Pumphus

Grund/Sockel: Gjuten

Stomme: Tegel alternativt betong

Fasad: Hårdbränt tegel lagt i kryssförband med släta fogar.

Fönster: Två rektangulära fönsteröppningar med grönt linjerat betongglas på södra respektive norra sidan. Fönsterbleck av koppar.

Dörrar: En gångdörr på den östra sidan.

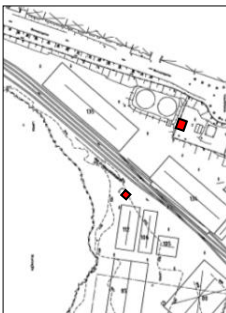
Tak: Flackt tak med avtäckningar i koppar

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Pumpbyggnaden har en lätt rektangulär plan och är placerad mitt på översvämningsvallen som omgärdar cisternerna. På den norra sidan finns en trappkonstruktion över vallen.

Byggnadshistorik:

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriskt värde. En av två pumphus med motsvarande utformning. Utförda i fina material så som t.ex. plåtarbeten i koppar.

1.26. BYGGNAD ÖVRIG PUMPHUS 2

Kort fakta

Byggår: 1960-tal

Funktion vid uppförande: Komplementbyggnad,
Pumphus

Funktion idag: Pumphus

Grund/Sockel: Gjuten

Stomme: Tegel alternativt betong

Fasad: Hårdbränt tegel lagt i kryssförband med släta fogar.

Fönster: En rektangulär fönsteröppning med grönt linjerat betongglas på södra sidan. Fönsterbleck av koppar.

Dörrar: En gångdörr på den västra sidan.

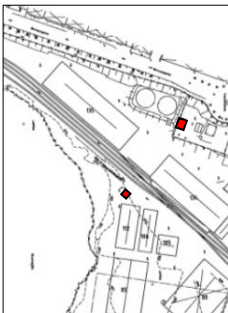
Tak: Flackt tak med avtäckningar i koppar

Övriga detaljer: Pumpanläggning för pumpning från lastbil.

Byggnadsbeskrivning: Pumpbyggnaden har en lätt rektangulär plan och är placerad i nära anslutning till järnvägsspåret.

Byggnadshistorik:

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriskt värde. En av två pumphus med motsvarande utformning. Utförda i fina material så som t.ex. plåtarbeten i koppar.

1.27. BYGGNAD ÖVRIG KRAN

Kort fakta

Byggår: troligen 1950- 60-tal.

Funktion vid uppförande: Komplementbyggnad, Kran

Funktion idag: Kran, överloppsbyggnad

Grund/Sockel: Gjutna betongplintar

Stomme: Stålbalk

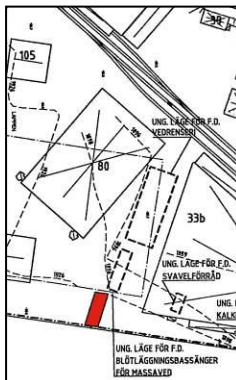
Fasad:

Fönster:

Dörrar:

Tak:

Övriga detaljer: Dubbla traversbanor och traverser.

Byggnadsbeskrivning: Kran i stålbalk med tre bärande benpar. Kranen står i anslutning till Munksjökajen. Förmodligen uppförd efter det stora kranraset på 1950-talet. Är en del av vedrenseriets kran.

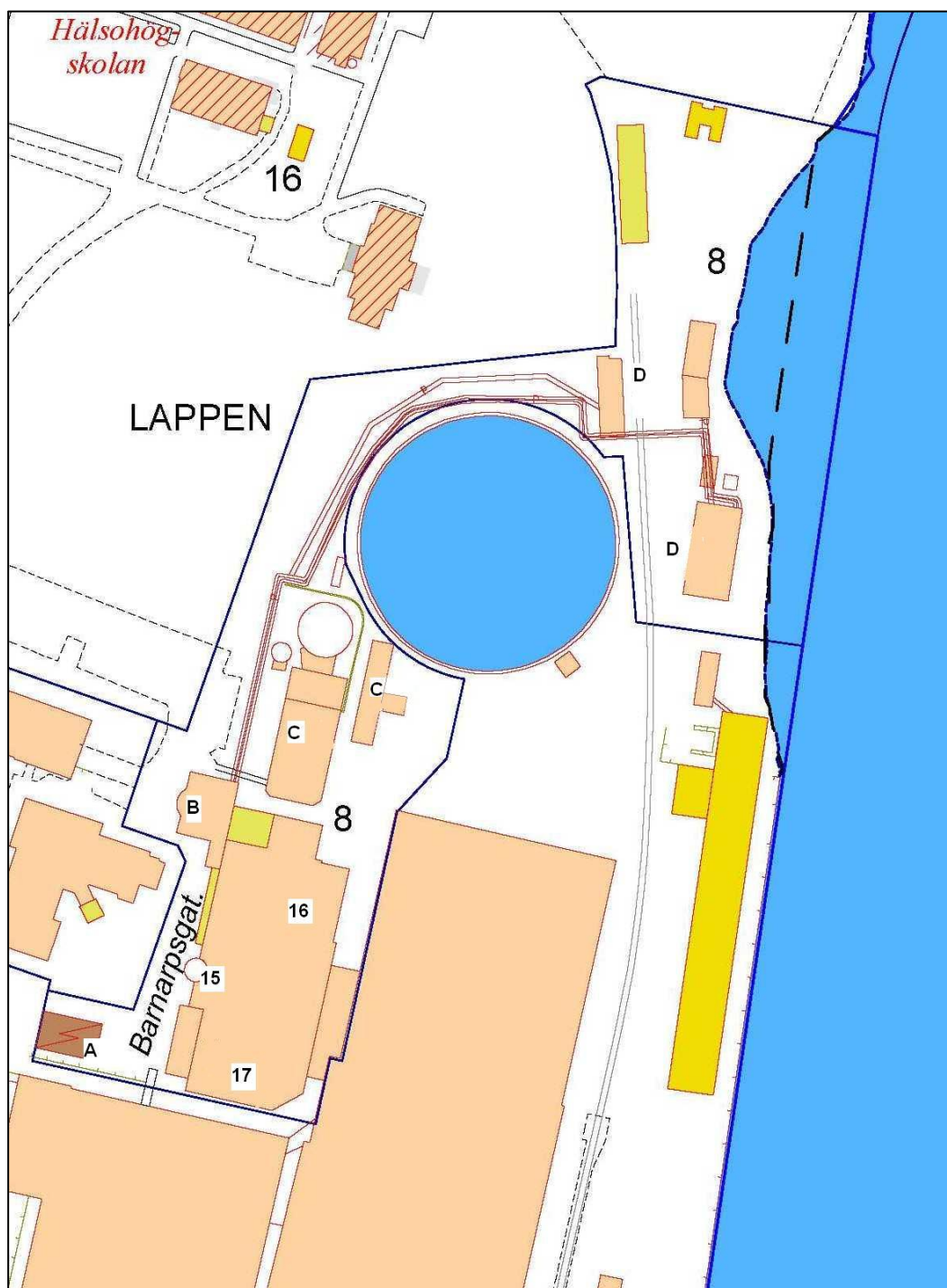
Byggnadshistorik:

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med stort kulturhistoriskt värde. En komplementbyggnad som visar på Munksjöns och Munksjökajens viktiga roll för bruket.

2. BYGGNADSINVENTERING FASTIGHETEN LAPPEN 8

Karta över fastigheten Lappen 8 med byggnadsbetäckningar utsatta.

2.1. BYGGNAD 15, 16 OCH 17

Gamla skorstenen, ångpannor samt turbincentral

Kort fakta

Byggår: Senare halvan av 1900-talet

Funktion vid uppförande: Komplementbyggnad, Ångpannecentral med skorsten.

Funktion idag: Ångpannecentral med skorsten

Grund/Sockel: Skråhuggen granit och betong

Stomme: Bärande tegelmurverk och betong

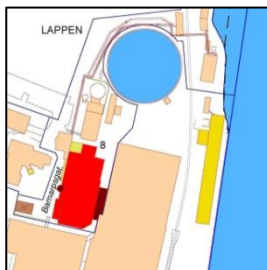
Fasad: Rött slaget fasadtegel murat i kryssförband med åsfog och slät fog.

Fönster: Gjutjärns- och stålågar.

Dörrar: Trädörrar med stående karosseripanel.

Tak: Mycket flacka tak täckta med papp.

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Ångpanne- och turbincentral med skorsten. Tegelbyggnad med fasader i rött slaget tegel. Fasaderna artikuleras med lisener och gesims samt utkragande takfot. Byggnaderna har i det närmaste platta tak täckta med papp. Skorstenen är uppförd i brunrött radialtegel och har förstärkningsband i smide.

Byggnadshistorik: De äldsta delarna av byggnad 17 är förmodligen uppförd runt sekelskiftet 1900. Byggnaden är senare påbyggd och utbyggd med högdelen, byggnad 16. Detta är troligen gjort under 1940-talet. Byggnaden är senare påbyggd åt öster över gatan mot byggnad 2. Skorstenen är byggd under 1930-talet.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad 15 och 17 med stort kulturhistorisk värde. Ångpannecentralen är en central del av pappersbruket. Denna ägs inte längre av bruket utan Munksjö köper värme och ånga från nuvarande ägare Jönköping energi. På platsen byggdes redan på 1870- 80-talet en ångpannecentral.

Nuvarande byggnad 17 är i delar från tiden runt sekelskiftet 1900 men senare ombyggd vid flera tillfällen. Nuvarande skorsten byggdes under 1930-talet och ersatte en äldre.

Ångpannecentralen med skorsten är viktig för både upplevelsen och förståelsen av pappersbruksområdet. Skorstenen är ett viktigt landmärke i Jönköping. Byggnadskropparna har genomgått avsevärda förändringar och tillbyggnationer då verksamheten har krävt detta. De äldsta delarna av byggnaden från sekelskiftet 1900 och har fått tillägg i sin tids arkitektur men med anslutning i material och utförande.

Byggnad 16 med visst kulturhistoriskt värde. Byggnad 17 är till stor del uppförd under 1940-talet. Då verksamheten har krävt det har byggnaden byggts till och om. Tillbyggnationerna har gjorts i tidens arkitektur men med material som ansluter till brukets äldre bebyggelse.

2.2. BYGGNAD A

Komplementbyggnad el

Kort fakta

Byggår: 1980-tal?

Funktion vid uppförande: Komplementbyggnad, Elcentral

Funktion idag: Elcentral

Grund/Sockel:

Stomme: Prefab betong

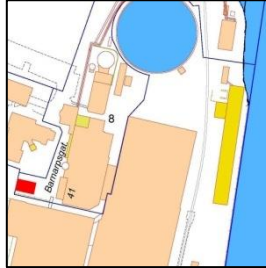
Fasad: Prefab betong med synlig ballast

Fönster:

Dörrar: Ståldörrar och luckor

Tak: Sadeltak täckt med betongtegel

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Mindre byggnad med prefabricerade fasadelement i betong med synlig ballast.

Byggnadshistorik:

Kultuhistorisk värdering: Byggnad med visst kultuhistoriska värde.

2.3. BYGGNAD B

Nya skorstenen

Kort fakta

Byggår: 1990-tal

Funktion vid uppförande: Komplementbyggnad,
Skorsten

Funktion idag: Skorsten

Grund/Sockel: Betong

Stomme: Betong

Fasad: Betong

Fönster:

Dörrar:

Tak:

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Skorsten uppförd av Jönköpingsenergi till fjärrvärmeverk. Uppförd i betong med vertikal randning i ljust grått och rött.

Byggnadshistorik:

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriska värde. Ett för Jönköping viktigt landmärke.

2.4. BYGGNAD C

Fjärrvärmeverk

Kort fakta

Byggår: 1990-tal och

Funktion vid uppförande: Komplementbyggnad.

Fjärrvärmeverk och kontor

Funktion idag: Fjärrvärmeverk och kontor

Grund/Sockel: Betong

Stomme: Betong

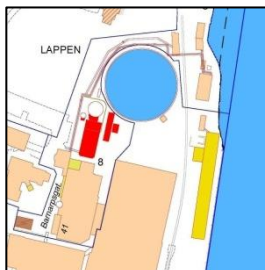
Fasad: Rött fasadtegel och plåt

Fönster: Röda aluminiumpartier

Dörrar: Röda aluminiumpartier

Tak: Plåt

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Modernt fjärrvärmeverk byggt i anslutning till brukets äldre ångpannecentral. Uppförd i tre våningar med flackt sadeltak. Fasaderna har rött fasadtegel och grå, vertikalt satt, plåt.

Byggnadshistorik:

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriska värde.

2.5. BYGGNAD D

Pumpstation med silos

Kort fakta

Byggår: Senare halvan av 1900-talet

Funktion vid uppförande: Komplementbyggnad.
Pumpstation samt silos mm.

Funktion idag: Pumpstation samt silos mm.

Grund/Sockel:

Stomme: Stålbalk

Fasad: Plåt

Fönster:

Dörrar:

Tak: Plåt

Övriga detaljer:

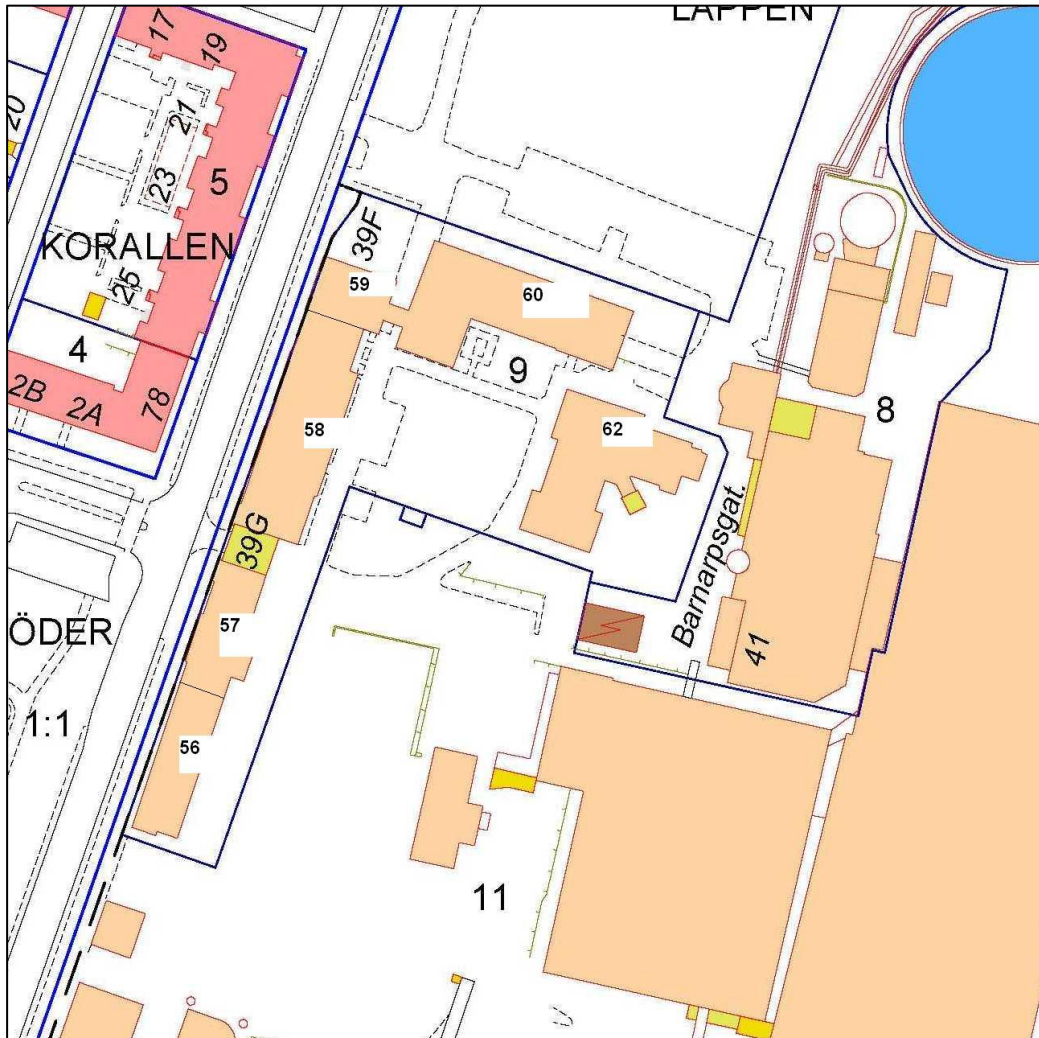

Byggnadsbeskrivning: Komplementbyggnader till ångpannecentral och fjärrvärmepanna.

Byggnadshistorik: Flera komplementbyggnader uppförda under 1970- 90-talet.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriska värde.

3. BYGGNADSINVENTERING FASTIGHETEN LAPPEN 9

Karta över fastigheten Lappen 9 med byggnadsbetäckningar utsatta.

3.1. BYGGNAD 62 DISPONENTVILLA

Kort fakta

Byggår: Uppförd 1870 och ritad av ark. Victor von Gegerfeldt. Ombyggd i flera omgångar på underlag från t.ex. Magnus Isaeus och Carl Sandahl samt Hugo Hörlin.

Funktion vid uppförande: Administrationsbyggnad. Bostad

Funktion idag: Representationslokaler samt kontor.

Grund/Sockel: Granit

Stomme: Timmer

Fasad: Olika sorters hyvlad panel samt spån.

Fönster: Träfönster av olika ålder. De äldsta är enkelbågar från det sena 1800-talet och de nyaste är moderna bågar från 1980-90-tal.

Dörrar: Äldre glasade fyllnadsdörrar med något undantag.

Tak: Papptak samt skivlagd kopparplåt.

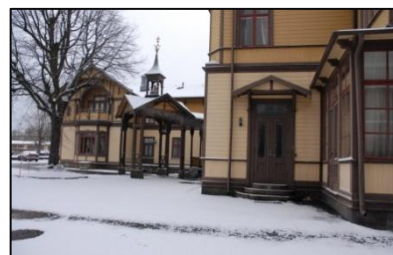
Övriga detaljer: Villan har många olika karaktärsgivande detaljer så som fönsteromfattningar och taktassar mm.

Byggnadsbeskrivning: Villan är uppförd i en rikt dekorerad

panelarkitektur. Fasaderna är utformade med kombinationer av liggande dubbelfasad panel och detaljer med spån, exempelvis spåntäckta gavelrösten. Fasaderna är artikulerades med vattbrädor, våningsgesimser, hörnlisener samt fönsteromfattningar. Taket är ett pappklätt sadeltak och grunden av huggen granit. Villan byggdes till och om vid flera tillfällen under 1880- och 90-talen. Som färdigbyggd fick villan sin slutgiltiga vinkelform med utbyggd entré i den inre vinkeln samt torn och takryttare. I dag har byggnaden ett något förenklat fromspråk, ett resultat av hårdhänta renoveringar under mitten av 1900-talet då bland annat torn och takryttare revs.

Byggnadshistorik: Disponentvillan togs i bruk i sin första skepnad 1870. Byggnaden bestod då av den västra delen av nuvarande byggnad med mittdel och den norra tvärställda byggnadskroppen.

Den södra tvärställda byggnadskroppen byggdes år 1877 med balsal och utanför denna anslutande glasveranda med överliggande balkong. Arbetet utförs på ritningar från Magnus Isaeus och Carl Sandahl. 1883 byggs den norra delen av byggnaden om och höjs delvis på ritningar av ark. Victor von

Gegerfeldt. Under det tidiga 1890-talet byggs villan ut mot öster och får sina sista tillbyggnader. Denna består i en byggnadskropp i nordöst, en ny entré i byggnadens vinkel samt komplettering med torn och takryttare. Ritningarna upprättas av ark Hugo Hörlin.

Under tiden fram till 1950-talet görs mindre förändringar på byggnaden, främst interiört. På mitten av 1950-talet byggs villan om och renoveras. Interiört restaureras salarna och entrén får ny garderob och toaletter i källaren. Exteriör förenklas byggnaden avsevärt genom att takryttare samt tonbyggnad rivs. Även den på norra byggnadskroppen påbyggda tredjevåning, tillkommen 1883, rivs vid detta tillfälle. Under senare hälften av 1900-talet kontoriserades övervåningen, fasaderna förenklades och fönster byttes ut.

Kulturhistorisk värdering: *Byggnad med högsta kulturhistoriska värde.* Disponentvillan är den äldsta byggnaden på bruksområdet och den enda som står kvar från brukets första decennium. Byggnaden är relativt väl bevarad även om det arkitektoniska uttrycket har förenklats genom vissa ombyggnationer. Arkitektoniskt visar byggnaden det sena 1800-talets panelarkitektur med influenser från flera stilar men kanske främst Schweizerstil. Byggnaden har höga kulturhistoriska värden då den visar på Munksjö bruks funktion och hierarki. Byggnaden är mycket viktig för förståelsen av bruksområdet. Interiört visar, särskilt den första våningen, på det sena 1800-talets inredningsideal genom sin fasta inredning, måleri och ytskikt.

3.2. BYGGNAD GAMLA VAKTEN

Byggnad 57, 58 och 59

Kort fakta

Byggår: Uppförd 1882 på ritning av ark. Victor von Gegerfeldt, utbyggd åt norr på 1920-talet.

Funktion vid uppförande: Administrationsbyggnad. Vakt-, kontors- samt förvaringsbyggnad.

Funktion idag: Kontor

Grund/Sockel: Putsad

Stomme: Timmer

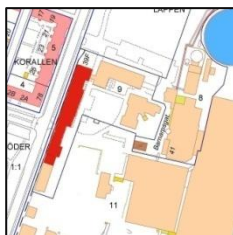
Fasad: Hyvlad panel samt spån.

Fönster: Träfönster av olika årgång, enkla samt kopplade bågar.

Dörrar: Äldre glasade fyllnadsdörrar samt panelklädda dörrar från 1900-talets andra hälft.

Tak: Papp

Övriga detaljer: Delar av fasaderna har blivit förenklade genom att främst fasadspån har tagits bort vid ombyggnationer.

Byggnadsbeskrivning: Byggnaden är uppförd i en och två våningar och sedan delvis påbyggd och tillbyggd. Fasaderna är klädda med hyvlad dubbelfasspont samt spån på vissa gavelspetsar. Fasaderna har förenklats något över tid. Taken är relativt flacka sadeltak med papptäckning. Byggnadens fönster är generellt träfönster men av olika ålder och delvis utförande.

Byggnadshistorik: Vakt- kontor och förvaringsbyggnad uppförd på tidigt 1880-tal i en och två våningar med entrén till pappersbruksområdet genom byggnadens mittdel. Byggnaden har byggts till i söder med en garagelänga, nuvarande museet, år 1928. Några av de lägre delarna av byggnaden har höjts mot gården till två fulla våningar. Vissa utbyggnader har gjorts mot gårdssidan i främst den norra delen.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med högsta kulturhistoriska värde. Den gamla vaktbyggnaden har fungerat som huvudentré till pappersbruksområdet från det tidiga 1880-talet fram till Bygatan började användas som huvudentré till området på 1970-talet. Byggnaden är uppförd i en panelarkitektur som anknyter till den pampiga disponentvillans Schweizerstil men är något mer återhållen. Den avlånga byggnaden har i över 125 år varit den del av bruket som möter Jönköping. Byggnaden upplevs även efter de ombyggnationer som gjorts som en autentisk byggnad från det sena 1800-talet och är mycket viktig för upplevelsen av hela pappersbruksområdet.

3.3. BYGGNAD 56 MUSEET

Kort fakta

Byggår: Troligen uppförd med pulpettak som skjulbod ca 1890 och sedan utbyggd ca 1898 till nuvarande omfattning, förändrad 1928.

Funktion vid uppförande: Komplementbyggnad. Skjul för arbetsvagnar mm.

Funktion idag: Museum

Grund/Sockel: Spritputsad

Stomme: Timmer

Fasad: Hyvlad fasspont

Fönster: Träfönster, kopplade.

Dörrar: Sidhängda garageportar på bandgångjärn med liggande panel exteriört. Modernt entré- och glasparti innanför byggandens garageportar.

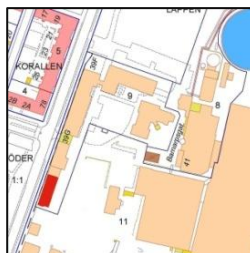
Tak: Papp

Övriga detaljer: Ornerad takfotslist.

Byggnadsbeskrivning: Avlång byggnad i ett plan med garageportar mot gården samt fönster mot Barnarpsgatan. Byggnaden har ett relativt flackt sadeltak vilket är täckt med papp. Fasaderna har liggande fasspontpanel. Byggnaden har kopplade träfönster och garageportar med liggande panel samt bandgångjärn.

Byggnadshistorik: Uppförd som bod ca 1890 och senare utbyggd 1898 och ombyggd 1928. Ombyggd till museum på 1990-talet.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med högsta kulturhistoriska värde. Bygganden upplevs idag som en enhet tillsammans med vaktbyggnaden. Arkitekturen ansluter till vaktbyggnadens och visar på sekelskiftets panelarkitektur. Byggnaden är förmodligen i sina äldsta delar från sent 1880-tal eller tidigt 1890-tal. Den är tillsammans med vaktbyggnaden de byggnader man möter från Barnarpsgatan. Bygganden är välbevarad och varsamt ombyggd till museum.

3.4. BYGGNAD 60 KONTORSBYGGNAD

Kort fakta

Byggår: 1974

Funktion vid uppförande: Administrations-
byggnad. Kontorsbyggnad

Funktion idag: Kontorsbyggnad

Grund/Sockel: Betong

Stomme: Trä/Betong

Fasad: Hyvlad fasspont

Fönster: Moderna träfönster

Dörrar: Aluminiumpartier

Tak: Papp

Övriga detaljer:

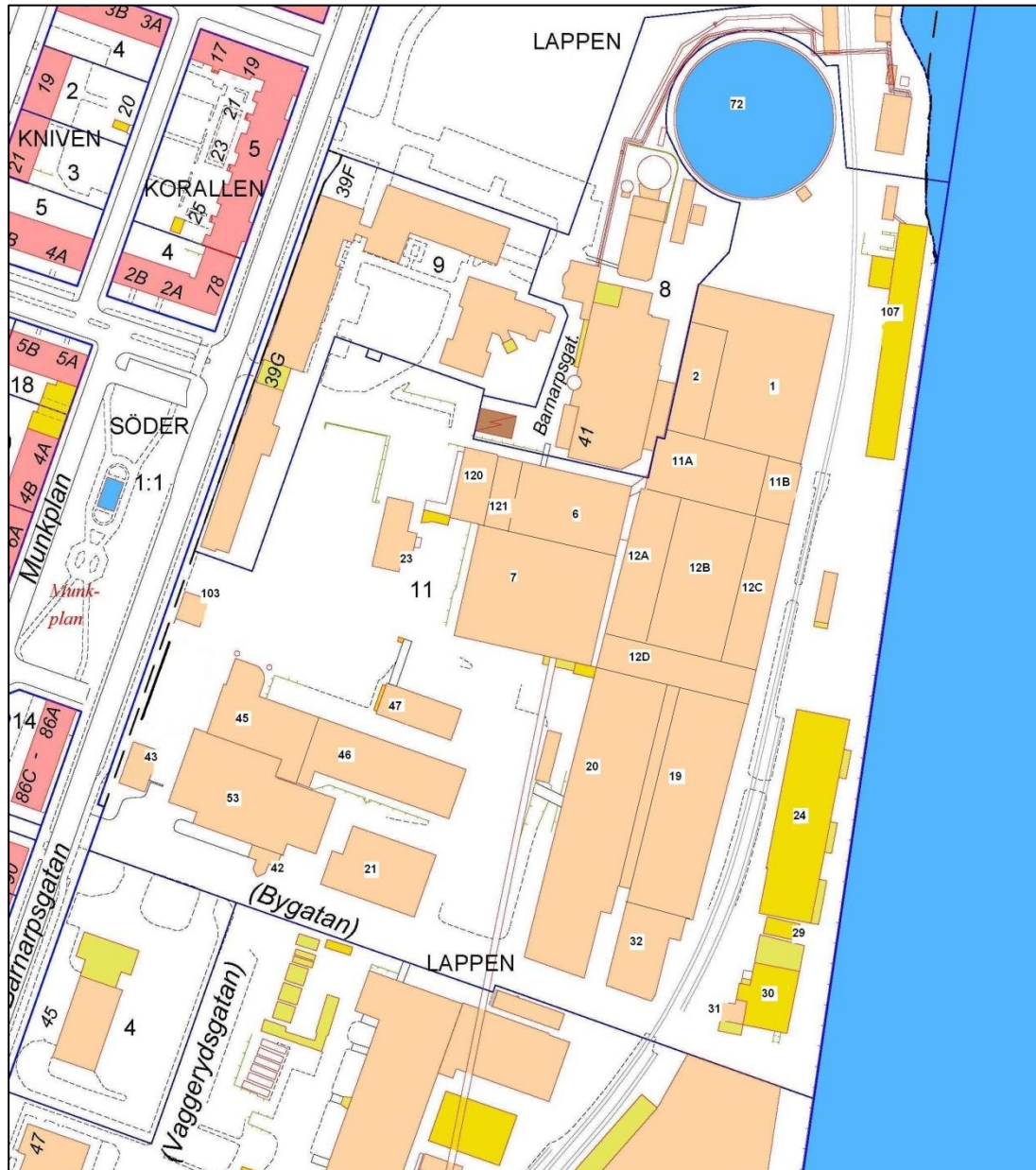
Byggnadsbeskrivning: Tvåvånings trähus med källare. Uppförd i en arkitektur som ansluter till den äldre träbebyggelsen på bruket. Byggnaderna har flacka papptäckta sadeltak samt fasader klädda med hyvlad spontpanel.

Byggnadshistorik: Kontorsbyggnad uppförd för Munksjö samt sydved på 1970-talet.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriska värde. Byggnaden är uppförd som ett tydligt tillägg. Arkitekturen och materialvalet ansluter till de äldre träbyggnaderna i närområdet

4. BYGGNADSINVENTERING FASTIGHETEN LAPPEN 11

Karta över fastigheten Lappen 11 med byggnadsbetäckningar utsatta.

4.1. BYGGNAD 1

Kort fakta

Byggår: 1940-tal

Funktion vid uppförande: Produktionsbyggnad

Funktion idag: Produktions- förvaringsbyggnad

Grund/Sockel: Betong

Stomme: Bärande tegelmurverk, pelare av betong och stålbeak. Bjälklag av betong.

Fasad: Tegelfasad av rött slaget tegel murat i kryssförband med slät fog.

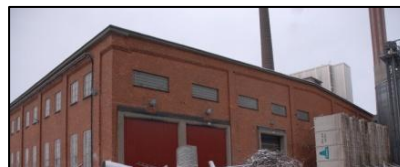
Fasaderna är uppdelade med vertikala lisener, gesimser och en något utkragande gjuten takfot.

Fönster: Fönstren på den västra och östra sidan är kopplade tvålufts- och fyrlufts- fönster i trä med spröjsade bågar. Fönstren mot norr är av betongglas med fem glas på höjden och 15 på bredden.

Dörrar: På den norra fasaden finns tre portar. Två av dessa är idag igensatta och den tredje har en modern vikport av plastduk. Portarna har gjutna betongomfattningar, med delvis synlig ballast, som har krysshamrats i ytan. Bredvid porten finns en enkel gångdörr i stål utan omfattning.

Tak: Flackt sadeltak med papptäckning.

Övriga detaljer: I byggnaden kan finnas äldre murverk från den gamla cellulosafabriken.

Byggnadsbeskrivning: Byggnad i tegel med betongbjälklag på bärande betongstolpar och stålstolpar. Byggnaden är byggd med ungefär samma utsträckning som den tidigare cellulosafabriken och kan ha delar av murverk bevarat från denna. Byggnaden möter byggnad 11 där tidigare den östra delen av Cellulosagatan gick. Fasaderna ansluter till de äldre byggnaderna genom material och utformning.

Byggnadshistorik: Byggd under det sena 1940-talet efter rivning av äldre fabriksbyggnader på platsen. Interiört har byggnaden förändrats då verksamheten har krävt så. Exteriört är fasaderna relativt oförändrade endast nya portar har monterats.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med stort kulturhistoriskt värde. Byggnaden är i de största delarna uppförd under 1940-talet med en fasad mot Munksjökajen som ansluter till de äldre fasaderna i byggnadskomplexet när det gäller storlek, utformning och material. Byggnaden är en av de större och nyare delarna i fabrikskomplexet. Byggnaden är viktig för upplevelsen av bruksområdet.

4.2. BYGGNAD 2

Kort fakta

Byggår: ca 1880 och förlängd under mitten av 1880-talet, senare förlängd i samband med ombyggnation efter att cellulosafabriken stängts 1903, (1920- 30-tal?).

Funktion vid uppförande: Produktionsbyggnad, del av cellulosafabrik

Funktion idag: Valsförråd

Grund/Sockel: Marknivån höjd utanför och sockeln döljs idag, troligen grov granit.

Stomme: Bärande tegelmurar, bärande järnstolpar och slagna stickbågsvalv i tegel på järnbalk/räls.

Fasad: Rött slaget fasadtegel murat i kryssförband med åsfog. Fasaderna är dekorerade med band av svartat tegel samt gördelgesims och takfot med sågskift.

Fönster: Fyrlufts kopplade träfönster med spröjsade fönsterbågar.

Dörrar: Ståldörrar

Tak: Sadeltak klätt med papp. Förlängningen har flackt pulpettak.

Övriga detaljer: Interiört delvis välbevarad med original undertak klätt med pärlspont.

Byggnadsbeskrivning: Tegelbyggnad uppförd som en del av den nya cellulosafabriken. Uppförd i med bärande tegelmurverk där Fasaderna är dekorerade med band av svartat tegel samt gördelgesims och takfot med sågskift. Byggnaden är i två plan och ansluter mot byggnad 1 i norr, öst och söder.

Byggnadshistorik: Uppförd som en del av den nya cellulosafabriken ca 1880, förlängd under 1880-talet med samma fasadutförande. Natroncellulosafabriken byggdes ut tom 1896 men stängdes redan 1903. Efter detta förändrades byggnadskomplexet avsevärt och byggnad 2 byggdes till mot norr med tre fönsteraxlar. Övriga delar av den gamla natroncellulosafabriken revs och byggnad 1 uppfördes.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med högsta kulturhistoriska värde. Byggnaden är viktig för både upplevelsen och förståelsen av området. Byggnaden är en av de äldsta bevarade fabriksbyggnaderna på området och kan ses som ett gott exempel på det sena 1800-talets industriarkitektur. Byggnaden byggdes som den första delen av den nya cellulosafabriken ca 1880. Byggnaden har genomgått förändringar då verksamheten har krävt detta. Idag är byggnaden i delar förändrad och i det närmaste helt inbyggd av byggnad 1. Byggnadens tegelfasad, mot cellulosagatan, och takkonstruktioner är välbevarade.

4.3. BYGGNAD 11A

"Valsbotten"

Kort fakta

Byggår: 1880-tal, delvis förändrad under 1940-talet.

Funktion vid uppförande: Produktionsbyggnad

Funktion idag: Produktionsbyggnad

Grund/Sockel: Grovt huggen granit

Stomme: Bärande väggar av tegel och bärande stolpar i stål och betong. Ursprungliga bjälklag utförda som stickbågsvalv i putsat tegel slagna på järnbalk/räls. Översta bjälklaget och delar av de andra är i gjutna betong.

Fasad: Slaget rött tegel murat i kryssförband med åsfogar. De äldre delarna av byggnaden har dekorativa band med svärtat tegel.

Fönster: Spröjsade träfönster samt i de ändrade delarna betongglas.

Dörrar: Skjutportar från 1940-talet mot väster.

Tak: Papp

Övriga detaljer: Interiört finns vissa äldre detaljer bevarade. I väggen mot byggnad 12A och B finns kvarvarande putspilastrar bl.a.

Byggnadsbeskrivning: Trevånings tegelbyggnad som idag endast har fasad mot väster. Uppförd med rött slaget fasadtegel med dekorationsskift av svärtat tegel. Byggnaden har efter ombyggnationer på 1940-talet ett mansardtak med mycket flacka övre mansarder. Centralt på taket finns en taklanternin.

Byggnadshistorik: Byggnaden uppfördes under 1880-talet tillsammans med flera andra byggnader och ersatte den första generationen fabriksbyggnader i trä. Byggnaden byggdes tillsammans med byggnad 12A och B i söder. Dessa byggnader var då i ett plan och hade takfall med taklanterniner. Byggnad 11A var betydligt högre och hade väl artikulerade tegelfasader med fönster åt alla väderstreck. Byggnaden hade dekorativa gavelrösten mot öst och väst. Öster om byggnaden byggdes byggnad 11B till år 1894. Byggnad 12A, B och C har förändrats och höjts vilket idag döljer den södra fasaden på Valsbotten. Under 1940-talet byggdes takfall och delvis bjälklag om i byggnaden och gränden mellan byggnad 11A och byggnaderna i norr byggdes igen.

Kulturhistorisk värdering: *Byggnad med högsta kulturhistoriska värde.* Byggnaden är en del av de fabriksbyggnader som byggdes under 1880-talet för att ersätta pappersbrukets äldre produktionsbyggnader i trä och mycket viktig för förståelsen av bruket. Den då pampiga tegelbyggnaden har under 1900-talet byggts in och delvis förändrats. Byggnaden är tillsammans med byggnad 1 och 6 de byggnader som är bevarade från 1880-talets utveckling av bruket. Det är dessa byggnaders arkitektur som till stor del är grunden till utseendet på brukets efterföljande tegelbyggnader.

4.4. BYGGNAD 11B

"Nya Valsbotten"

Kort fakta

Byggår: 1894, fasadförändrad under främst 1940-talet.

Funktion vid uppförande: Produktionsbyggnad

Funktion idag: Produktionsbyggnad

Grund/Sockel: Finhuggen granit i kvadrar.

Stomme: Tegelväggar, ursprungliga bjälklag med stickbågsvalv slagna på järnbalk/räls, moderna bjälklag i gjuten betong.

Fasad: Tegelfasad mot öster, delvis bevarad utformning med rött slaget tegel, kryssförband och åsfogar. Murverket dekorerat med skift av svärtat tegel.

Fönster: Fyrlufts träfönster med kopplade bågar, troligen 1940-tal.

Dörrar:

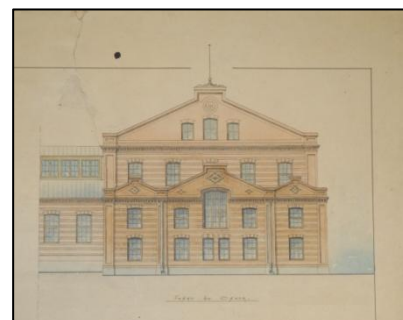
Tak: Flackt pulpettak som lutar mot fasaden i öster, täckt med papp.

Övriga detaljer: Idag är fasaden en del av den långa och relativt enhetliga fasaden mot öster.

Byggnadsbeskrivning: Fabriksbyggnad i tegel på sockel av finhuggen, kvaderindelad granit. Stod då med tre fria sidor och fönster på dessa. Idag sammanbyggd med fabriksbyggnader i söder och norr.

Byggnadshistorik: Uppförd år 1894 som en förlängning av byggnad 11A, valsbotten, från 1880-talet. Söder om byggnaden byggdes en ny kraftstation 1905 och norr om byggnaden byggdes på 1940-talet gränden igen som tidigare delad byggnad 11 från byggnaderna i norr. Under 1940-talet ändrades fasaden och takfallet och i och med detta även bjälklagen.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med högsta kulturhistoriska värde. Byggnaden är en av de byggnader som uppfördes under 1890-talet när pappersbruket utvecklades med nya produkter och produktionstekniker. Idag är byggnadens fasad en del av den långa relativt enhetliga fasaden mot öster. Byggnaden är viktig för förståelsen och upplevelsen av bruket. Byggnad 11B utgör endast en liten del av byggnadskomplexet.

4.5. BYGGNAD 12A

Kort fakta

Byggår: 1880-tal, riven i stora delar, ev. totalt, och uppbyggd under 1930-talet.

Funktion vid uppförande: Produktionsbyggnad

Funktion idag: Produktionsbyggnad

Grund/Sockel: Betong

Stomme: Bärande tegelmurverk samt betongstolpar och bjälklag.

Fasad: Tegelfasad av rött slaget fasadtegel murat i kryssförband.

Fönster: Betongglas i fasad mot väster samt taklanterniner

Dörrar:

Tak: Sadeltak med papptäckning.

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Tegelbyggnad i två plan med sadeltak.

Byggnaden ansluter med ett murat gavelröste mot norr till byggnad 11A. På övriga sidor möter byggnaden 12B och 12C.

Byggnadshistorik: Byggnaden är förmodligen i stort från 1930-talet. Eventuellt kan delar av murverket vara återanvänt från den byggnad som stod på platsen tidigare och som var uppförd under 1880-talet. Bjälklagen är av betong i hela byggnaden.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med stort kulturhistoriskt värde. Byggnaden är en del av den stora produktionsbyggnad som har byggts ut från ca 1880 fram till mitten av 1900-talet. Byggnad 12A är uppförd under 1930-talet men kan ha äldre återanvända murverk i konstruktionen. Byggnaden är viktig för förståelsen av bruket och upplevelsen av produktionsbyggnaden.

4.6. BYGGNAD 12B

Kort fakta

Byggår: 1940-tal med bevarad östra vägg från 1880-talet samt vissa bevarade detaljer.

Funktion vid uppförande: Produktionsbyggnad.

Funktion idag: Produktionsbyggnad

Grund/Sockel:

Stomme: Betong med betongbjälklag

Fasad:

Fönster:

Dörrar:

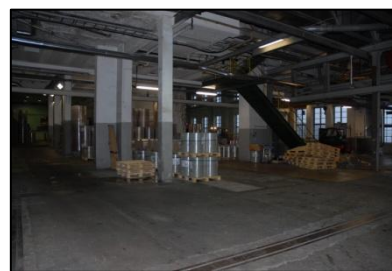
Tak: Flackt sadeltak med taklanterniner och papptäckning.

Övriga detaljer: I byggnaden finns bevarade detaljer från tidigare produktionsbyggnad på platsen. I byggnadens mitt står en trolig äldre traversbana med gjutjärnsstolpar från det sena 1800-talet.

Byggnadsbeskrivning: Takkonstruktion i betong buret av betongstolpverk. Yttre väggar ansluter till byggnad 12A från 1930-tal i väster och i öster en ursprunglig vägg från 1880-talet mot byggnad 12C.

Byggnadshistorik: Byggnaden är uppförd som en flack takkonstruktion på bärverk av betong. Bärande väggar delas med byggnad 12A och C. Konstruktionen är uppförd under 1940-talet.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med stort kulturhistorisk värde. Byggnaden är en del av den stora produktionsbyggnad som har byggts ut från ca 1880 fram till mitten av 1900-talet. Byggnad 12B är uppförd under 1940-talet men har äldre återanvända murverk i konstruktionen. Byggnaden är viktig för förståelsen av bruket och upplevelsen av produktionsbyggnaden. Äldre bevarade detaljer i byggnaden visar på brukets pragmatiska sätt att låta återanvändbara delarna av äldre konstruktioner vid nybyggnation.

4.7. BYGGNAD 12C

Kort fakta

Byggår: 1905, 1910-tal samt 1940-tal

Funktion vid uppförande: Produktionsbyggnad

Funktion idag: Produktionsbyggnad

Grund/Sockel: Grovt och fint huggen granit i kvaderindelning.

Stomme: Tegelmurverk med betongbjälklag

Fasad: Rött slaget fasadtegel murat i kryssförband med åsfog. De äldsta delarna har dekorativa band med svärtat tegel.

Fönster: två- och fyrlufts kopplade träfönster.

Dörrar: Plåtdörrar samt moderna horisontella portar.

Tak: Flackt pulpettak belagt med papp.

Övriga detaljer: Bevarade detaljer från den gamla kraftstationen finns idag i olje- och motorförrådet. Golvet är lagt med viktoriaiplattor och delar av väggarna är panelklädda.

Byggnadsbeskrivning: Smal tegelbyggnad i vad som ser ut som två plan men som interiört endast har ett plan. Fasaden är ombyggd, höjd och har fått en enhetlig takfot med gjuten takfot i betong. Flackt pulpettak som lutar åt öster. Byggnadens östra vägg är det bevarade murverket från 1880-talets produktionsbyggnad. Detta kan ses på murverket i lokalen genom det svärtade teglet. Nuvarande olje- och motorförråd är den första delen av byggnaden som byggdes till byggnad 11B och 12B ca 1905. Denna del uppfördes som kraftstation och byggdes in redan efter ca 5 år. I denna lokal finns golv med viktoriaiplattor och delar av väggspanelen bevarad.

Byggnadshistorik: Den äldsta delen är det nuvarande olje- och motorförrådet som byggdes 1905 som kraftstation. Under tiden runt 1910 byggdes resterande byggnadskropp runt kraftstationen. Detta gjordes i två omgångar där den första omgången innefattade 15 fönsteraxlar och andra 3 st. Fasadens sista tre fönsteraxlar byggdes till genom byggnad 12D. På 1940-talet byggdes fasaden om, höjdes och fick nuvarande pulpettak och takfot.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med högsta kulturhistoriska värde. Byggnaden är en del av den stora produktionsbyggnad som har byggts ut från ca 1880 fram till mitten av 1900-talet. Byggnad 12C är uppförd ca 1910 men har äldre återanvända murverk i konstruktionen. Byggnaden är viktig för förståelsen av bruket och upplevelsen av produktionsbyggnaden. Byggnaden innefattar en del av den långa österfasaden.

4.8. BYGGNAD 12D

Kort fakta

Byggår: (1880-tal) 1940-tal

Funktion vid uppförande: Produktionsbyggnad

Funktion idag: Produktionsbyggnad

Grund/Sockel: Betong samt granit.

Stomme: Bärande tegelväggar samt betongstolpverk och betongbjälklag.

Fasad: Rött tegel i kryssförband med åsfog.

Fönster: Två- och fyrlufts träfönster med kopplade bågar.

Dörrar: Gångdörr i trä med stående karosspanel.

Tak: Flackt sadeltak med papptäckning samt en högre del öst-västlig med mycket flacka pulpettak.

Övriga detaljer: Den östra fasaden är återanvänd vid ombyggnationen. Även vissa bärande murar finns kvar från tidigare byggnader.

Byggnadsbeskrivning: Tegel och betongbyggnad i stora delar uppförd under 1940-talet. Delar av byggnaden härrör från 1880-talet.

Byggnadshistorik: Den norra delen uppfördes under 1880-talet som den södra byggnadsdelen av den nya fabriksbyggnaden. Bygganden fick en artikulerad tegelfasad och ett tak med markerade kvadratiska hörntorn. Denna ursprungliga byggnad byggdes till i öster under det tidiga 1900-talet. Under 1940-talet revs stora delar av byggnaden och nya delar byggdes. Detta så att byggnaden idag möter byggnad 19 och 20 i söder samt ingår i den enhetliga östra fasaden. Även taken har byggts om avsevärt men delar av den äldsta, något högre byggnaden, kan fortfarande skönjas.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med stort kulturhistoriskt värde. Byggnaden är en del av den stora produktionsbyggnad som har byggts ut från ca 1880 fram till mitten av 1900-talet. Byggnad 12D är uppförd under 1940-talet men har äldre återanvända murverk i konstruktionen. Byggnaden är viktig för förståelsen av bruket och upplevelsen av produktionsbyggnaden. Byggnaden innefattar tre fönsteraxlar av den långa österfasaden

4.9. BYGGNAD 19

Papperssalen och trissavdelningen

Kort fakta

Byggår: Sent 1910- eller tidigt 1920-tal

Funktion vid uppförande: Produktionsbyggnad, papperssal

Funktion idag: Produktionsbyggnad, papperssal och trissavdelning

Grund/Sockel: Gjuten betong.

Stomme: Bärande tegelväggar, takstol i smidesjärn.

Fasad: Tegelmurverk med rött slaget fasadtegel och åsfogar.

Fönster: Gjutjärnsfönster med 18 glas och öppningsbara vädringsrutor.

Dörrar:

Tak: Sadeltak klätt papptäckning.

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Tegelbyggnad i ett plan uppförd som sal för efterbearbetning av papper. Tegelmurverk med rött slaget fasadtegel murat i kryssförband och fogat med åsfog. Fasaderna har inte några dekorativa band som de äldre byggnaderna utan har enhetligt rött tegel. Fasaden är indelad med lisener och gesimser i fält. Takfoten är utkragande i flera språng. Byggnaden har ursprungliga gjutjärnsfönster med 18 glas och öppningsbara ventilationsrutor centralt i bågarna. En tidigare port på den östra fasaden har murats igen och den nordvästra delen av byggnaden har öppnats upp mot väster för att utöka ytan på papperssalen. Murverket är ersatt av stålstolpar samt betongstolpar.

Byggnadshistorik: Byggnaden är uppförd under det sena 1910-talet eller det tidiga 1920-talet som byggnad för efterbearbetning. Byggnaden blev tillbyggd åt söder ca 1930 med byggnad 32. Under 1950- 60-talet utökades papperssalen mot väster genom att gränden mot byggnad 20 byggdes över.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med stort kulturhistoriska värde. Byggnaden är viktig för både upplevelsen och förståelsen av området. Byggnaden är byggd som efterträdare till en träbyggnad från sekelskiftet 1900. Tillsammans med byggnad 32 är detta byggnader som är byggda för efterbearbetning av papper. Byggnad 19 har genomgått förändringar

då verksamheten har krävt detta. Dessa är främst utökningen av papperssalen då delar av byggnadens norra vägg revs samt ändring av takfallet mot öster. Byggnadskroppen med tegelfasader och takkonstruktioner är till stor del välbevarade och bra exempel på brukets byggnader från det tidiga 1900-talet.

4.10. BYGGNAD 20

PM 13

Kort fakta

Byggår: 1948

Funktion vid uppförande: Produktionsbyggnad

Funktion idag: Produktionsbyggnad PM13

Grund/Sockel: Gjuten betong med synlig grov ballast.

Stomme: Betong, betongbjälklag.

Fasad: Rött slaget fasadtegel murat i kryssförband med slät fog.

Fönster: Sex- och enlufts träfönster med genomgående spröjs, överhängda. Sexlufterna vertikalt.

Dörrar: Glasad dubbeldörr med rostfria sparkplåtar till trapphus i sydväst.

Tak: Flackt sadeltak med papptäckning.

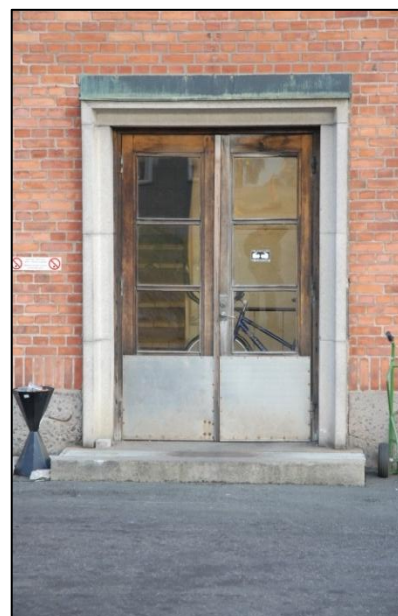
Övriga detaljer: Ett 1940-talshus med för tiden aktuell arkitektur men med utförande och materialval som ansluter till brukets äldre tegelbebyggelse. Alla plåtarbeten i koppar.

Byggnadsbeskrivning: Betongkonstruktion med fasader klädda med tegel. Flackt sadeltak med papptäckning. Vertikala fönsterband med överhängda sexlufts-fönster. Trapphusentré med glasad dubbeldörr och omfattning av krysshamrad granit.

Byggnadshistorik: Byggt ca 1948 på ritningar från AB Armerad betong som ny fabrikslokal. Byggnaden är endast lite förändrad genom upptagning av port på västfasaden samt igensättning av fönster i sydvästra hörnet.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med stort

kulturhistorisk värde. Byggnaden är viktig för både upplevelsen och förståelsen av området. Byggnaden är en av de nyare byggnaderna i fabrikskomplexet. Byggnaden uppfördes för produktion och innehåller ännu idag PM 13. Byggnadskroppen har genomgått förändringar då verksamheten har krävt detta men är i stort välbevarade. Byggnaden har ett tidstypiskt arkitektonisk uttryck från mitten av 1900-talet med fina material som ansluter till övrig tegelbebyggelse på området.

4.11. BYGGNAD 32

Lilla papperssalen

Kort fakta

Byggår: 1930

Funktion vid uppförande:

Produktions/förvaringsbyggnad

Funktion idag: Förvaringsbyggnad och truckstation

Grund/Sockel: Gjuten betong

Stomme: Bärande tegelmurverk, takstol i smidesjärn

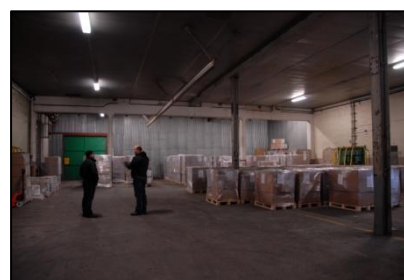
Fasad: Tegelmurverk med rött slaget fasadtegel och åsfogar.

Fönster: Gjutjärnsfönster med 28 alt. 30 glastrutor och öppningsbara vädrrutor centralt i bågen.

Dörrar: Modern vikport i den södra fasaden

Tak: Sadeltak med papptäckning.

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Tegelbyggnad med fasader i rött slaget fasadtegel och papptäckt sadeltak. Dekorativt utformat gavelröste med tinnar, logo samt text åt söder. Möter byggnad 19 i norr.

Byggnadshistorik: Uppförd 1930 som förlängning på byggnad 19. Förutom upptagning av port samt igenläggning av fönster relativt oförändrad.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med högsta kulturhistoriska värde. Byggnaden är viktig för både upplevelsen och förståelsen av området. Byggnaden är byggd som en tillbyggnad till papperssalen, byggnad 19. Tillsammans med byggnad 19 är detta byggnader som i grunden är relativt oförändrade. Byggnad 19 har genomgått förändringar mindre förändringar men detta är främst ändring av port samt något fönster. Byggnadskroppen med tegelfasader och takkonstruktioner är välbevarade och bra exempel på produktionsbyggnader från det tidiga 1930-talet.

4.12. BYGGNAD 6

"Kraftkokeriet"

Kort fakta

Byggår: 1880-tal, höjd på tidigt 1900-tal med en våning.

Funktion vid uppförande: Produktionsbyggnad, kraftkokeri

Funktion idag: Produktionsbyggnad, laboratorium och kontor.

Grund/Sockel: Granit samt senare tillkommen betong.

Stomme: Bärande tegelmurverk, bärande stålbalkar och bjälklag med stickbågsvalv slagna i tegel på järnbalk/räls.

Fasad: Tegelfasad med rött slaget fasadtegel murat i kryssförband och fogat med åsfog. Fasaden är uppdelad med lisener och gesimser samt dekorerad med skift av svärtat tegel.

Fönster: Korspostfönster i trä med olika ålder och utformning. Den nedre våningen har spröjsade bågar med fyra glas i varje medan där alla bågar är av samma storlek medans den övre våningen har bågar utan spröjsar med mindre fönsterbågar i de övre lufterna.

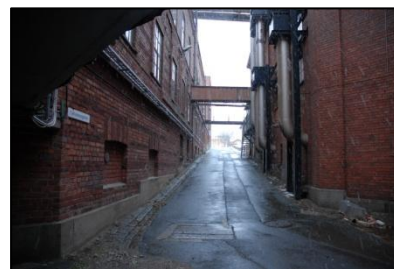
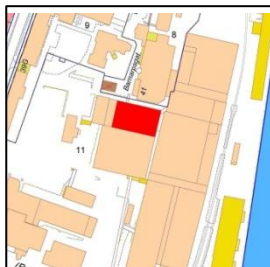
Dörrar: I västra fasaden dubbeldörr med karosseripanel hängd på smidda bandgångjärn. Kontorsentré till andra våningen via gångbro. Modernt entréparti i bruneloxerad aluminium.

Tak: Mycket flackt papptäckt tak.

Övriga detaljer: Fönstersättningen i de undre våningarna är ändrade vid ombyggnation av bjälklag. Bjälklagen är låsta i yttervägg med genomgående ankarslut.

Byggnadsbeskrivning: Tegelbyggnad i två våningar samt källare i suterräng. Byggnad i tegel med fasader i rött slaget fasadtegel med band av svärtat tegel och mönstermurningar. Fasaderna är artikulerade med lisener och gesimser.

Byggnadshistorik: De undre delarna av byggnaden är uppförd på 1880-talet och sedan påbyggd på det tidiga 1900-talet med en våning. I samband med påbyggnation ändrades bjälklagshöjder och därmed även fönstersättning i de äldre våningarna. Byggnaden byggdes som kraftkokeri och nyttjas idag inom produktion samt kontor.

Kulturhistorisk värdering: *Byggnad med högsta kulturhistoriska värde.* Byggnaden är viktig för både upplevelsen och förståelsen av området. Byggnaden är en av de äldsta bevarade fabriksbyggnaderna på området och kan ses som ett gott exempel på det sena 1800-talets industriarkitektur. Byggnaden byggdes som kraftkokeri ca 1880. Byggnaden har genomgått förändringar då verksamheten har krävt detta. Idag är byggnaden i delar förändrad och i det närmaste tillbyggd med byggnad 7 och 120,121. Byggnadens tegelfasad mot cellulosagatan och den östra gränden är välbevarade.

4.13. BYGGNAD 120 OCH 121

Kort fakta

Byggår: Sent 1930-tal, troligen samtida med den idag rivna sulfitfabriken 1938.

Funktion vid uppförande: Produktionsbyggnad, massakar

Funktion idag: Produktionsbyggnad

Grund/Sockel: Betong

Stomme: Tegelmurverk, betongbjälklag.

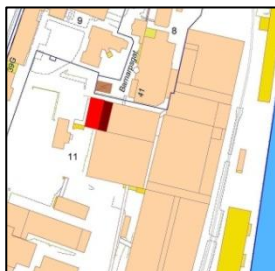
Fasad: Rött slaget fasadtegel i kryssförband med

Fönster:

Dörrar:

Tak: Papptak

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Tegelbyggnad i två våningar med fasader indelade genom lisener och gesimser. Något utkragande flersprångig takfot .

Byggnadshistorik: Uppförd i samband med den idag rivna sulfitfabriken 1938. Relativt oförändrad exteriört.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriska värde. Byggnader som varit en del av sulfitfabriken som byggdes 1938. De största delarna av denna är idag rivna. Byggnaderna är en del av 1930-talets utbyggnad på bruket men idag delvis utan användning. Uppförda i en arkitektur och i material som ansluter till brukets övriga tegelbyggnader.

4.14. BYGGNAD 7

PM 4

Kort fakta

Byggår: 1950-tal

Funktion vid uppförande: Produktionsbyggnad

Funktion idag: Produktionsbyggnad

Grund/Sockel: Betong med synlig ballast.

Stomme: Betong med betongbjälklag

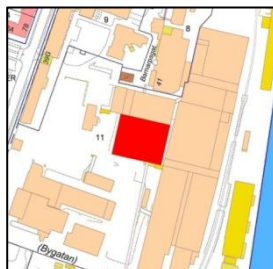
Fasad: Rött slaget fasadtegel murat i kryssförband med slät fog.

Fönster: Tvåluftsfönster i trä med fast överruta och överhängd underbåge.

Dörrar: Gångdörr i trä med stående karosseripanel, ståldörrar.

Tak: Flacka sadeltak mednock syd nordligt, papptäckning.

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Produktionsbyggnad i betong med rött fasadtegel i kryssförband. Uppförd under 1950-talet i en arkitektur som ansluter till byggnad 20 från ca 1948. Fasaderna avslutas med en något utkragande takfot gjuten i betong. Taken är mycket flacka sadel- och pulpettak med papptäckning.

Byggnadshistorik: Uppförd under 1950-talet som byggnad för pappersmaskin 3 och 4. Ersatte flera byggnader på platsen uppförda under det sena 1800 och tidiga 1900-talet.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med stort kulturhistorisk värde. Byggnaden är viktig för både upplevelsen och förståelsen av området. Byggnaden är en av de nyare produktionsbyggnaderna på området. Byggnaden uppfördes för produktion och innehåller ännu idag PM 4. Byggnadskroppen är relativt oförändrad och har ett tidstypiskt arkitektonisk uttryck från mitten av 1900-talet med material som ansluter till övrig tegelbebyggelse på området

4.15. BYGGNAD 23

Bulkmassamottagning

Kort fakta

Byggår: 1980-90-tal

Funktion vid uppförande: Förvaringsbyggnad

Funktion idag: Förvaringsbyggnad

Grund/Sockel: Betong

Stomme: Stålbalk

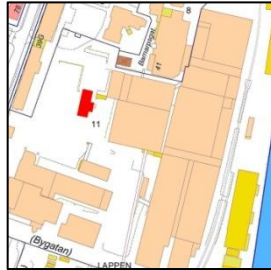
Fasad: Plåt

Fönster: Moderna fasta partier.

Dörrar: Gångdörr i plåt samt port i plastduk.

Tak: Plåt

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Mottagningshus för pappersmassa i bulk.

Byggnadshistorik:

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriska värde.

4.16. BYGGNAD 21

Kort fakta

Byggår: 1960-tal

Funktion vid uppförande: Komplementbyggnad.

Förråds- och verkstadsbyggnad

Funktion idag: Förråds- och verkstadsbyggnad

Grund/Sockel: Betong

Stomme: Prefab betong

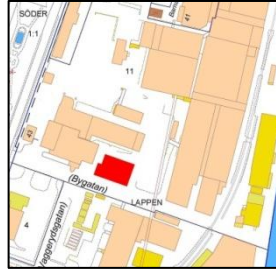
Fasad: Prefab betong

Fönster: Tvålufts kopplade träfönster samt betongglas.

Dörrar: Glasad gångdörr i trä.

Tak: Papp

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Förråds- och verkstadsbyggnad uppförd i prefabricerade betongelement. Byggnaden har flacka sadeltak täckta med papp och tvålufts träfönster samt betongglas.

Byggnadshistorik: Uppförd under sent 1960-talet.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriska värde. Uppförd under 1960-talet med en prefabricerad betongkonstruktion. Idag i det närmaste oförändrad.

4.17. BYGGNAD 53 OCH 42

Returfibermagasin och vakt

Kort fakta

Byggår: 1970- 80-tal

Funktion vid uppförande: Förvaringsbyggnad och administrationsbyggnad.

Funktion idag: Förvaringsbyggnad samt vakt.

Grund/Sockel: Betong

Stomme: Prefab betong

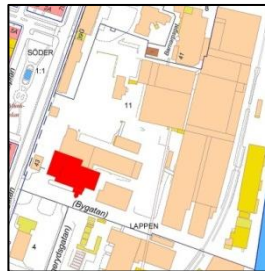
Fasad: Prefab betong, TRP plåt

Fönster: Aluminiumpartier

Dörrar: Aluminiumpartier

Tak: Flacka sadeltak med papptäckning.

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Byggnad uppförd under 1970-80-talet. Uppförd i prefabricerade betongelement

Byggnadshistorik:

Kultuhistorisk värdering: Byggnad med visst kultuhistoriska värde.

4.18. BYGGNAD 45

Returfiber

Kort fakta

Byggår: Ca 1930 i en våning och påbyggd under 1950- 60-talet med en våning.

Funktion vid uppförande: Produktions-
Förvaringsbyggnad

Funktion idag: Returfiberanläggning

Grund/Sockel: Betong

Stomme: Tegelmurverk

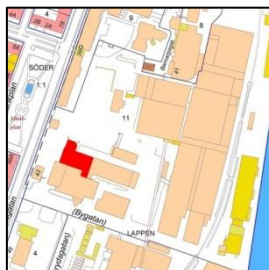
Fasad: Rött slaget fasadtegel murat med kryssförband och fogat med åsfog, slätfogar på högdel.

Fönster: Gjutjärnsfönster, trelufts överhängda träfönster samt betongglas.

Dörrar: Vikportar i stål.

Tak: Flacka sadeltak med papptäckning.

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Tegelbyggnad i två våningar med fasader av rött fasadtegel murat i kryssförband och fogat med åsfog i de äldre delarna och släta fogar i de påbyggda delarna. Fasaderna är indelade med lisener och gesimser med utkragande takfot. Byggnaderna har flacka papptäckta sadeltak. Norr om byggnaden är en silobyggnad i plåt uppförd.

Byggnadshistorik: Fösta våningen av byggnaden är uppförd ca 1930 och sedan påbyggd under det sena 1950-talet. Silobyggnadens byggnadsår är okänt.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriska värde. De äldsta delarna av byggnaden från 1930 men har förändrats betydligt. Tilläggen är i sin tids arkitektur men med anslutning i material och utförande.

4.19. BYGGNAD 46

Pappersmagasin

Kort fakta

Byggår: Byggt ca 1930 och utvidgat med en tvåvåningsdel i öster på sent 1940-tal.

Funktion vid uppförande: Förvaringsbyggnad/produktionsbyggnad

Funktion idag: Förvarings/produktionsbyggnad. Returpappersåtervinning

Grund/Sockel: Betong

Stomme: Tegelmurverk.

Fasad: Rött slaget fasadtegel murat i kryssförband med åsfog.

Fönster: Två- och fyrluftsfönster i tvåvåningsdelen samt gjutjärnsfönster i den lägre delen.

Dörrar: Skjutportar i stål med stående träpanel samt gångdörr.

Tak: Flacka sadeltak med papptäckning.

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: En vånings- och tvåvåningsbyggnad i rött fasadtegel. Envåningslängan som senare är utbyggd mot öster med en tvåvånings byggnadskropp. Samtidigt med utbyggnaden höjdes väggliven, takstolen byggdes om och takfoten ändrades.

Byggnadskropparna är uppförda i rött fasadtegel och murade i kryssförband med åsfog. Fasaderna är uppdelade med lisener och gesimser i indragna fält. Takfoten är gjuten och taken är relativt flacka sadeltak med papptäckning. Fönstren skiljer mellan byggnadskropparna. Den äldre lågdelen har främst stora välvda gjutjärnsfönster med 30 glas och öppningsbara ventilationsrutor. Högdelen har kopplade två- och fyrluftsfönster i trä med spröjsade bågar som vardera bär fyra eller sex glas.

Byggnadshistorik: Envåningsbyggnaden uppfördes ca 1930. I samband med att den högre byggnadskroppen byggdes i öster på det sena 1940-talet höjdes väggliven på lågdelen. Utöver detta är exteriören relativt oförändrad.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med stort kulturhistoriskt värde. Byggnaden är viktig för både upplevelsen och förståelsen av området. De äldsta delarna av byggnaden från 1930 har förändrats och fått tillägg i sin tids arkitektur, på 1940-talet, men med anslutning i material och utförande. Trots till- och ombyggnationer upplevs byggnaden som en enhet.

4.20. BYGGNAD 47

Valssliperi och elverkstad

Kort fakta

Byggår: Sent 1950-tal

Funktion vid uppförande: Komplementbyggnad, Verkstadsbyggnad

Funktion idag: Verkstadsbyggnad

Grund/Sockel: Betong

Stomme: Betong/tegel

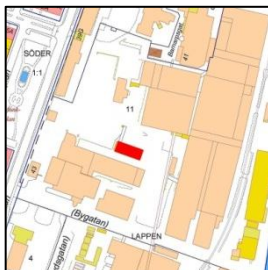
Fasad: Rött fasadtegel murat i kryssförband med åsfog.

Fönster: Två- och sexlufts träfönster med överhängda, kopplade, bågar.

Dörrar: Skjutportar i trä och plåt samt gångdörrar i trä med stående panel.

Tak: Flackt sadeltak med papptäckning.

Övriga detaljer: Södra sidan av byggnaden har en stor gjuten betongbalkong i anslutning till byggnadens övre våning.

Byggnadsbeskrivning: Tvåvånings verkstadsbyggnad i rött fasadtegel med flackt papptäckt sadeltak. Byggnaden har främst tvålufts överhängda fönster och skjutportar mot norr. Södra fasaden har en gjuten betongbalkong i anslutning till andra våningen.

Byggnadshistorik: Uppförd som valssliperi och elverkstad på slutet av 1950-talet.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med stort kulturhistoriska värde. En på 1950-talet uppförd komplementbyggnad i den tidens arkitektur.

4.21. BYGGNAD 43

Kort fakta

Byggår: Troligen 1970-tal

Funktion vid uppförande:

Administrationsbyggnad, Kontorsbyggnad

Funktion idag: Kontorsbyggnad

Grund/Sockel: Betong

Stomme: Regelkonstruktion i trä

Fasad: hyvlad fasspontpanel.

Fönster: Moderna T-post fönster

Dörrar: Glasad trädörr med överljus

Tak: Sadeltak med papptäckning

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Mindre

kontors/verksamhetsbyggnad uppförd i trä på betongsockel. Fasader med liggande fasspontpanel.

Byggnaden är uppförd i en arkitektur som direkt ansluter till brukets övriga träbyggnader.

Byggnadshistorik:

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriska värde.

4.22. BYGGNAD 103

"Arbetarepaviljong"

Kort fakta

Byggår: 1899-1900

Funktion vid uppförande: Komplementbyggnad,
Folkets hus, arbetarepaviljong.

Funktion idag: Överloppsbyggnad, fd. fackexpedition.

Grund/Sockel: Grovt huggen granit.

Stomme: Timmer

Fasad: Hyvlat fasspontad panel.

Fönster: Kopplade träfönster från mitten av 1900-talet

Dörrar: Glasad gångdörr av trä med stående karosseripanel, 1950-tal.

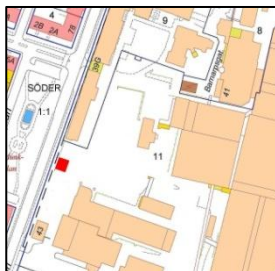
Tak: Sadeltak med papptäckning.

Övriga detaljer: Väl artikulerade panelfasader med stående och liggande panel samt avdelande listverk. Senare inbyggd veranda i motsvarande utformning.

Byggnadsbeskrivning: Vinkelbyggnad i timmer med sadeltak och öppen veranda som idag är inbyggd. Byggnaden står på stenfot av grovt huggen granit och har fasader av olika spontade paneler. Fasadens nedre delar samt gavelrösten har stående panel medan resterande delar har liggande panel. Fönstren är kopplade enlufts-fönster från mitten av 1900-talet. Ytterdörr är en glasad trädörr med stående panel.

Byggnadshistorik: Uppfört som folkets hus för arbetare år 1900. Använt som folkets hus på bruket och senare som fackföreningsexpedition.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med högsta kulturhistoriska värde. Byggnaden uppfördes som arbetarepaviljong och skänktes till arbetarna av bruket. Viktig för förståelsen och upplevelsen av bruket. Byggnaden har socialhistoriska värden och visar på bruksmiljöns sociala funktion. Visar på hur bruket värderade sina arbetare. Byggnaden är i stort välbevarad men är i behov av renovering.

4.23. BYGGNAD 24A

Pappersmagasin

Kort fakta

Byggår: 1920

Funktion vid uppförande: Förvaringsbyggnad

Funktion idag: Förvaringsbyggnad

Grund/Sockel: Betongplintar

Stomme: Timmer

Fasad: Panel på förvandring avfärgad med Falu rödfärg.

Fönster: Stora träfönster med spröjsar och 20 glas. Ej öppningsbara bågar. Enkla vitmålade fönsteromfattningar.

Dörrar: Original fyllnadsdörr med snedställd panel i fyllningarna finns bevarad på den norra fasaden. Byggnadens långsidor har utanpåliggande skjutportar med liggande panel.

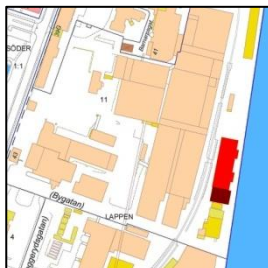
Tak: Flackt sadeltak belagt med papp. Vindskivor i trä.

Övriga detaljer: Byggnaden har bevarade skärmtak mot Munksjökajen. Skärmtak fanns tidigare även mot järnvägen.

Byggnadsbeskrivning: Magasin mellan järnväg och kaj uppfört 1920. Byggnaden har fasader med panel i förvandring och höga småspröjsade träfönster. Taket är ett relativt flackt sadeltak med papptäckning. Mot kajen finns skärmtak bevarade över alla portar.

Byggnadshistorik: Uppfört på 1920-talet som magasin. Norr om byggnaden byggdes senare en systerbyggnad som brann ner 1977 pga. pyromandåd. Magasinet byggdes med ett långt skärmtak mot järnvägen som idag är borttaget.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med högsta kulturhistoriska värde. Byggnad viktig för upplevelsen och förståelsen av bruksområdet. Byggnaden är den äldsta förvaringsbyggnaden i trä på området och ligger strategiskt placerat mellan transportnoderna Vaggerydsbanan och Munksjökajen. Byggnad 24 är relativt väl bevarad med ursprungliga fönster och port i norr.

4.24. BYGGNAD 24B

Kort fakta

Byggår: 1960-tal

Funktion vid uppförande: Förvaringsbyggnad

Funktion idag: Förvaringsbyggnad

Grund/Sockel: Betong

Stomme: Stålbalk

Fasad: Plåt

Fönster:

Dörrar:

Tak: Plåt

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Förvaringsbyggnad av stålbalk klädd med sinuskorrugerad stålplåt.

Byggnadshistorik: Förmodligen uppförd under 1960-talet i samband med de liknande byggnaderna på södra delen av området. Byggnaden finns på bilder 1966.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriska värde.

4.25. BYGGNAD 29

Personalhus för snickeriet

Kort fakta

Byggår: 1950-60-tal

Funktion vid uppförande: Komplementbyggnad.
Personalbyggnad

Funktion idag: Överloppsbyggnad?

Grund/Sockel:

Stomme: Regelvirke

Fasad: Lockpanel

Fönster: Tvålufts kopplade träfönster

Dörrar:

Tak: Papp

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Mindre barackbyggnad i trä med fasader klädda med lockpanel avfärgade med Falu rödfärg. Flackt sadeltak med papptäckning.

Byggnadshistorik: Troligen uppförd under 1960-talet. Byggnaden finns på bilder från 1966.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriska värde.

4.26. BYGGNAD 30

"Snicken"

Kort fakta

Byggår: 1896

Funktion vid uppförande: Komplementbyggnad.

Snickeri

Funktion idag: Snickeri

Grund/Sockel: Grovt huggen granit

Stomme: Bärande tegelstomme med bärverk av timmer i lokalen

Fasad: Rött slaget fasadtegel i kryssförband med dekorativa band i svärtat tegel.

Fönster: Fyrlufts träfönster med spröjsade bågar.

Dörrar: Dubbelportar i trä med stående karosseripanel.

Tak: Sadeltak belagt med papp

Övriga detaljer: Dekorativa mönstermurningar med svärtat tegel i gesimser och fönstervall mm.

Byggnadsbeskrivning: Tegelbyggnad i en våning med dekorerade gavelrösten med tinnar. Huvudbyggnaden ligger nord- sydligt längs kajen och har en mindre byggnadskropp mot väster. Tegelfasaderna är utförda i rött slaget fasadtegel med dekorationsband i svärtat tegel. Fasaderna är artikulerade med lisener och gesimser. Taket är ett sadeltak belagt med papp.

Byggnadshistorik: Snickeri byggt ca 1896 och ännu relativt oförändrat. Fönster och dörrar från mitten av 1900-talet.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med högsta kulturhistoriska värde. En för området mycket viktig byggnad som är välbevarad. Byggnaden är viktig för både upplevelsen och förståelsen av området. Byggnaden är byggd som snickeri ca 1896 och är så ännu idag. Snickeriet visar väl det sena 1800-talets industriarkitektur med tegelfasader artikulerade med svärtat tegel och gavelrösten med tinnar.

4.27. BYGGNAD 31

"Vågen"

Kort fakta

Byggår: 1950-tal

Funktion vid uppförande: Komplementbyggnad.
Våg

Funktion idag: Överloppsbyggnad

Grund/Sockel: Betong

Stomme: Bärande tegelmurverk

Fasad: Rött slaget fasadtegel i kryssförband fogat med åsfog.

Fönster: Två- och fyrluftsfönster i trä med kopplade bågar. Fönstret mot vågen är småspröjsat och har åtta glas per luft.

Dörrar: Trädörr med stående karosseripanel.

Tak: Pulpettak förmodligen på takstol av stålbalk och täckt med papp.

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Mindre tegelbyggnad som är hopbyggd med snickeriets västra fasads södra del.

Byggnadshistorik: Uppfört som vågstation under sent 1940-tal alternativt 1950-talet. Används inte idag.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med stort kulturhistorisk värde. En för området viktig byggnad som är välbevarad. Vågen är uppförd på mitten av 1900-talet och har haft företrädare på andra platser på området. Byggnaden har en tidstypisk arkitektur som i material och teknik ansluter till övriga tegelbyggnader på området.

4.28. BYGGNAD 107A

Vattenintag

Kort fakta

Byggår: Senare delen av 1940-talet ändrad 1950-talet.

Funktion vid uppförande: Komplementbyggnad. Vattenintag och vattenutsläpp.

Funktion idag:

Grund/Sockel: Gjuten betong

Stomme: Gjuten betong

Fasad: Brunrött tegel med grov schamott murat i kryssförband med slät fog

Fönster: Fyrlufts och tvålufts träfönster med genomgående spröjs.

Dörrar: Trädörrar med stående smal panel.

Tak: Flackt valmat sadeltak täckt med papp.

Övriga detaljer: Takfot i gjuten betong.

Byggnadsbeskrivning: Avlång byggnad med fasadtegel uppförd som byggnad för vattenhantering. Ligger med långsidan mot kajen och i direkt anslutning till Munksjökajens norra slut. Byggnadens fasader är murade i kryssförband med ett rödbrunt, grovt, tegel och har släta fogar. Tegelfasaderna är uppdelade i något indragna fasadfält genom lisener och takfotsgesims. Takfoten är gjuten och kragar ut något från fasaderna. Taket är ett flackt valmat sadeltak med papptäckning.

Byggnadshistorik: Uppförd under det sena 1940-talet och sedan förlängd åt norr under 1950-talet.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med stort kulturhistorisk värde. En för området viktig byggnad som är välbevarad.

Byggnaden är uppförd på 1940-talet och är relativt oförändrad exteriört. Byggnaden har en arkitektur som i utformning och teknik ansluter till övriga tegelbyggnader på området men som har ett tegel som är mörkare och grövre. Byggnaden ligger strategiskt med långsidan mot Munksjön.

4.29. BYGGNAD 107B

Avfallsfiberhantering

Kort fakta

Byggår: 1970-80-tal

Funktion vid uppförande: Komplementbyggnad.
Avvattning av slam från vattenrening samt
pumphus

Funktion idag: Samma

Grund/Sockel: Betong

Stomme: Stålbalk

Fasad: Plåt

Fönster:

Dörrar:

Tak: Plåt

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Byggnad av stålbalk med fasader och tak
av trapetskorrugerad plåt.

Byggnadshistorik:

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriska
värde.

4.30. BYGGNAD 72

Sedimenteringsbassäng

Kort fakta

Byggår: 1970-tal?

Funktion vid uppförande: Sedimenteringsbassäng, vattenrening

Funktion idag: Sedimenteringsbassäng, vattenrening

Grund/Sockel: Betong

Stomme: Betong

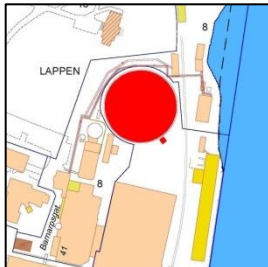
Fasad: Betong, trp plåt

Fönster:

Dörrar:

Tak:

Övriga detaljer:

Byggnadsbeskrivning: Större bassäng för sedimentering av fibrer från fabriken avloppsvatten.

Byggnadshistorik: Uppförd när fabriken var avsevärt större och mer vatten krävde rening.

Kulturhistorisk värdering: Byggnad med visst kulturhistoriska värde.